

**MEYVE SEBZE MAMULLERİ
SEKTÖRÜ
AÇISINDAN
HOLLANDA**

Uludağ İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği

Ar-Ge Şubesi

Temmuz 2020

İÇİNDEKİLER

ÜLKE PROFİLİ	1
GENEL BİLGİLER.....	1
Coğrafi Konum.....	1
Siyasi ve İdari Yapı	2
Nüfus ve İstihdam	2
Doğal Kaynaklar	3
Üyesi Olduğu Başlıca Uluslararası Kuruluşlar	3
DIŞ TİCARETİN GÖRÜNÜMÜ	5
Dış Ticaret	5
Başlıca İhracat Gerçekleştirilen Ülkeler	5
Başlıca İhracatı Gerçekleştirilen Ürünler	6
Başlıca İthalat Gerçekleştirilen Ülkeler	7
Başlıca İthalatı Gerçekleştirilen Ürünler	7
TÜRKİYE İLE TİCARETİN GÖRÜNÜMÜ	9
Türkiye – Hollanda Dış Ticaret.....	9
Türkiye'nin Hollanda'ya Başlıca İhraç Ettiği Ürünler	9
Türkiye'nin Hollanda'dan Başlıca İthal Ettiği Ürünler.....	10
HOLLANDA MEYVE SEBZE MAMULLERİ PAZARI.....	11
Dış Ticaret	11
Başlıca MSM İhracatı Yapılan Ülkeler	11
Başlıca MSM İhracatı Yapılan Ürünler.....	12
Başlıca MSM İthalatı Yapılan Ülkeler	13
Başlıca MSM İthalatı Yapılan Ürünler	13
Türkiye'nin Hollanda'ya MSM İhracatı	14
PAZAR İLE İLGİLİ BİLGİLER.....	16
Fikri, Sınai Mülkiyet Hakları	16
Dağıtım Kanalları	18
Tüketici Tercihleri	18
Kamu İhaleleri.....	19
PAZARDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR	21
İş Kültürü.....	21
Para Kullanımı.....	22
Pasaport ve Vize İşlemleri.....	23
Resmi Tatiller ve Çalışma Saatleri	23

Yerel Saat	24
DIŞ TİCARET POLİTİKASI VE VERGİLER	24
Dış Ticaret Politikası	24
İthalat Rejimi	25
İhracat Rejimi	26
Gümrük Tarifeleri	27
İç Vergiler	28
Ambalaj, Paketleme ve Etiketleme	30
Teknik Engeller	31
POTANSİYEL SEKTÖRLER	32
COVID 19 GELİŞMELERİ	37
Ekonomik Destekler	39
Geleceğe Dönük Beklentiler	40
KAYNAKÇA	42

ÜLKE PROFİLİ

GSYİH (Milyon \$): 935.911 (2020, IMF Tahmini)

KBGSYİH (\$): 52.368 (2019, IMF Tahmini)

BÜYÜME ORANI: %-7,5 (2020, IMF Tahmini)

NÜFUS: 17.231.000 (2019, IMF Tahmini)

YÜZÖLÇÜMÜ (km²): 41.526

BAŞKENT: Amsterdam

GENEL BİLGİLER

Coğrafi Konum

Hollanda Krallığı, Hollanda ve Karayip Denizindeki altı adadan (Aruba ve Hollanda Antilleri) oluşmaktadır. Avrupa Birliği'nin alan olarak en küçük ülkelerinden bir tanesi olan Hollanda Batı Avrupa'da Kuzey Denizi kıyısında, Almanya ve Belçika arasında yer almaktadır.

Ren, Maas ve Shelde nehirlerinin deltasında kurulmuş olan Hollanda'nın 41.526 km²'lik yüzölçümünün 7.578 km²'lik kısmı (%18) su ve kanallardan oluşmaktadır. Coğrafi yapısı itibarıyla düz bir araziye sahip olan ülke topraklarının yarısından çoğu deniz seviyesinin altında bulunmaktadır.

Varlığını hidrolik mühendisliğine borçlu olan Hollanda topraklarının %20'si, "polder" adı verilen denizden kazanılmış topraklar olup ülke topraklarının 2/3'si dünyanın en geniş kapsamlı su kontrol projeleri sayesinde su altında kalmaktan korunmaktadır.

Hollanda anakara topraklarının %38'i deniz seviyesinin altındadır. Ülkenin en yüksek noktası 321 metre, en alçak noktası -6,7 metre (deniz seviyesinin altında)'dir. 17 milyonu aşan nüfusu ve km² başına düşen 491 kişi ile dünyanın nüfusu en yoğun ülkelerinden birisidir.

Hollanda, nemli ve yağışlı bir iklime sahiptir ve yağışlar tüm yıl boyunca görülmektedir. Hollanda'nın iklimi, Kuzey denizi kıyılarında bulunması ve Karayip bölgesinden gelen "gulf stream"nin etkisi ile ılımlıdır. Yazın ortalama sıcaklık 16 derece, kışın ise 3 derecedir. Bununla birlikte, nem oranının fazlalığı, ısınmın daha sıcak veya daha soğuk olarak hissedilmesine neden olmaktadır. Diğer taraftan, düz bir arazi yapısına sahip olan ülkede Kuzey Denizi'nden esen rüzgar, özellikle deniz kıyısında bütün etkisi ile hissedilebilmektedir. Konumu nedeniyle

değişik hava koşullarının yaşanabildiği bir ülke olan Hollanda’da aynı gün içinde bir kaç kez güneşli ve yağışlı hava yaşanabilmektedir.

Siyasi ve İdari Yapı

Kral, Devletin başıdır. Bağlı Bölgeler Aruba ve Antiller’de Kral tarafından atanan valiler bulunmakta olup, Kraliyetle ilgili konular görüşülürken bu Bölgelerin Bakanları da toplantılara katılmak üzere, Hollanda Bakanlar Kurulu’nda yer almaktadır.

Hollanda, parlamento esasına dayalı anayasal bir monarşidir. Devlet yapısında “yasama” Kral, Parlamento ve Bakanlar Kurulu’ndan oluşmaktadır.

Parlamento, İl Konseyi üyeleri tarafından dört yıllığına seçilen 75 üyeli I. Meclis (Senato) ve halk tarafından gizli oy ve nisbi temsil usulü ile yine dört yıllık süre için seçilen 150 üyeli II. Meclis’ den (Temsilciler Meclisi) oluşmaktadır.

En yüksek yargı makamı Hollanda Yüksek Temyiz Mahkemesi’dir. Mahkeme, yargı idaresinin gözetimi ve temyiz davalarını karara bağlama görevlerini yürütür. Sadece vergi hukukuna giren konularda ilk derece mahkemesi olarak görev yapan beş adet temyiz mahkemesi vardır. Medeni hukuk ve ceza hukuku davaları, altmış bir alt-bölge mahkemesi tarafından ele alınmakta olup, bunların bakmadığı davalar için de on dokuz bölge mahkemesi bulunmaktadır. Ayrıca, çocuklar için çocuk mahkemeleri ve borsa vb. kurumlar için özel tahkim mahkemeleri vardır.

Hollanda idari açıdan, Drenthe, Flevoland, Friesland, Gelderland, Groningen, Limburg, Overijssel, Utrecht, Zeeland, Noord Brabant, Zuid Holland, Noord Holland olmak üzere 12 Eyaletten oluşmaktadır.

Nüfus ve İstihdam

Hollanda’nın nüfusu, 2019 yılı itibarı ile tahmini olarak 17,2 milyondur. Nüfusun %80’i Hollandalı, %20’si ise azınlıklardan oluşmaktadır. 3,3 milyonluk göçmen nüfus içerisinde en büyük grup, yaklaşık 400 bin kişi ile Türklerdir (%2,5). Daha sonra Fas, Surinam ve Endonezya kökenliler gelmektedir.

Nüfus yoğunluğu km2 başına 491 olan Hollanda, dünyadaki nüfus yoğunluğu en yüksek olan ülkelerden birisidir. Nüfusu en fazla olan şehirler sırasıyla, Amsterdam, Rotterdam, Lahey, Utrecht, Eindhoven, Tilburg’dur.

Ülkede yaklaşık 8 milyonu bulan işgücünün % 1,2'si tarım, % 17,2'si sanayi ve % 81,6'sı hizmetler sektöründe çalışmaktadır.

Doğal Kaynaklar

Hollanda madenler bakımından ise önemli bir özelliği göze çarpmaz. Her ne kadar son yıllarda petrol ve doğal gaz yatakları bulunup işlenmeye başlasa da ülke ihtiyacı için yeterli seviyeler T.C. Ticaret Bakanlığı, 2020 4 de değildir. Kömür madenleri ve tuz yatakları ise Hollanda yer altı kaynaklarının diğer kısmını oluşturur.

Hollanda Kuzey Denzinde zengin petrol rezervlerine sahip olmakla birlikte, bu rezervlerin miktarı, sahip olduğu doğalgaz kaynaklarından çok daha azdır. Bilinen petrol rezervlerinin miktarı 100-200 milyon varil olarak tahmin edilmektedir. Hollanda hükümeti petrol çıkarma işlemlerine devam edilmesi taraftarıdır.

Hollanda hem topraklarında hem de Kuzey Denzinde olmak üzere zengin doğalgaz rezervlerine sahiptir. Ülkenin doğalgaz sektörü petrol sektöründen çok daha büyüktür. Avrupa Birliği ülkeleri arasında en büyük doğalgaz rezervleri, 1959 yılında Groningen yakınlarında bulunmuştur. Yıllar boyunca Hollanda, Rusya ile birlikte Batı Avrupa için en önemli doğalgaz tedarikçilerinin başında gelmiştir.

Rusya, Norveç, ABD, Kanada; İran ve Endonezya'dan sonra Hollanda, dünyadaki en büyük doğalgaz üretici ve ihracatçılarından birisidir. Enerji ihtiyacının yaklaşık yarısını kendi doğalgaz kaynakları ile karşılamaktadır. Yasa gereği yıllık doğalgaz üretimi rezervlerin kontrolü amacıyla sınırlandırılmıştır. 1 Ocak 2006'da yaklaşık 1,511 milyar metreküplük doğalgaz rezervi kaldığı açıklanmıştır ve bunun da 21 yılda biteceği hesaplanmıştır. Yeni keşfedilecek ve çıkarılacak doğalgaz miktarının da 240-490 milyar metreküp olacağı tahmin edilmektedir.

2000 yılında, Hollanda doğalgaz sektöründeki özelleştirmenin hızlandırılmasına yönelik bir düzenleme yapılmıştır. Yeni yasayla birlikte, firmaların ve diğer tüketicilerin 2004'ten itibaren kendi doğalgaz şirketlerini seçebilmelerine olanak sağlanmıştır.

Üyesi Olduğu Başlıca Uluslararası Kuruluşlar

- BM, Avrupa Birliği (European Union - EU)
- Benelux (Belçika Hollanda Lüksemburg Ekonomik Birliği)
- CE (Avrupa Konseyi)
- EAPC (Avrupa - Atlantik Ortaklık Konseyi)

- EBRD (Avrupa Yatırım ve Kalkınma Bankası)
- EIB (Avrupa Yatırım Bankası)
- G-10
- IADB (Amerika Bölgesi Kalkınma Bankası)
- IAEA (Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı)
- IBRD (Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankası)
- IFC (Uluslararası Finansman Kurumu)
- IMF (Uluslararası Para Fonu)
- OECD (Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü)
- NATO
- OSCE (Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Örgütü)
- WTO (Dünya Ticaret Örgütü).

DIŞ TİCARETİN GÖRÜNÜMÜ

Dış Ticaret

1000 \$	2015	2016	2017	2018	2019
İhracat	570.690.256	570.931.867	651.696.797	727.326.056	721.301.085
İthalat	512.421.630	501.026.975	574.098.648	646.070.340	646.752.548
Hacim	1.083.111.886	1.071.958.842	1.225.795.445	1.373.396.396	1.368.053.633
Denge	58.268.626	69.904.892	77.598.149	81.255.716	74.548.537

Kaynak: ITC Trademap

Başlıca İhracat Gerçekleştirilen Ülkeler (1000 \$)

Sıra	Ülke	2017	2018	2019	Değişim %	Pay %
1	Almanya	146.452.060	159.276.739	157.190.005	-1,31%	21,79%
2	Belçika	67.938.782	76.829.552	75.836.181	-1,29%	10,51%
3	Fransa	55.048.721	58.850.271	58.265.360	-0,99%	8,08%
4	Birleşik Krallık	56.579.684	56.724.002	57.115.065	0,69%	7,92%
5	ABD	22.730.152	30.751.494	33.129.071	7,73%	4,59%
6	Özel Kategori	27.840.878	37.075.338	31.990.707	-13,71%	4,44%
7	İtalya	25.554.125	26.971.077	26.385.429	-2,17%	3,66%
8	İspanya	19.817.945	21.506.078	21.956.405	2,09%	3,04%
9	Polonya	15.590.138	17.625.680	17.538.355	-0,50%	2,43%
10	İsveç	14.653.612	16.375.681	15.856.746	-3,17%	2,20%
11	Çin	13.402.520	14.491.728	15.435.856	6,51%	2,14%
12	Çekya	11.112.101	12.272.282	12.091.127	-1,48%	1,68%
13	İsviçre	7.860.943	8.491.981	9.196.680	8,30%	1,28%
14	Avusturya	8.545.835	9.665.499	9.147.375	-5,36%	1,27%
15	Tayvan, Çin	3.937.398	5.343.052	9.143.768	71,13%	1,27%
19	Türkiye	7.072.553	6.888.035	6.936.996	0,71%	0,96%
	Toplam	651.696.797	727.326.056	721.301.085	-0,83%	100,00%

Kaynak: ITC Trademap

Başlıca İhracatı Gerçekleştirilen Ürünler (1000 \$)

GTİP	Ürün Grubu	2017	2018	2019	Değişim %	Pay %
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	44.099.425	53.861.617	54.776.997	1,70%	7,59%
8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	42.229.558	40.432.052	36.678.748	-9,28%	5,09%
8471	Otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen mak	25.706.025	28.739.926	28.485.789	-0,88%	3,95%
3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	17.562.608	22.793.983	26.924.489	18,12%	3,73%
9999	Başka bir yerde belirtilmemiş ürünler	18.783.353	22.820.529	15.730.489	-31,07%	2,18%
8542	Elektronik entegre devreler	12.579.960	14.398.837	14.562.051	1,13%	2,02%
9018	Tıpta, cerrahide, dişçilikte ve veterinerlikte kullanılan alet ve cihazlar	10.837.841	12.633.637	14.348.890	13,58%	1,99%
8486	Yarı iletken disklerin, külçelerin, entegre devrelerin vb imalatında kullanılan makine ve cihazlar; aksamparça-aksesuar	9.760.679	13.558.744	13.996.826	3,23%	1,94%
3002	nsan kanı, hayvan kanı, serum, aşı, toksin vb. ürünler	10.056.689	14.204.986	13.702.702	-3,54%	1,90%
2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	9.264.359	12.951.785	13.206.845	1,97%	1,83%
8443	Baskı yapmaya mahsus makinalar; kopyalama ve faks makinaları; bunların aksam, parça ve aksesuarları	11.047.108	11.648.398	9.989.902	-14,24%	1,38%
8703	Otomobiller	9.205.799	9.801.995	9.623.250	-1,82%	1,33%
9021	Ortopedik cihazlar; cebireler, kırıklar için cihazlar vb.; protez organlar; işitme cihazları, vücut içi ve dışı cihazları	7.776.986	8.879.307	9.597.100	8,08%	1,33%
8701	Traktörler	5.597.304	6.422.485	6.371.906	-0,79%	0,88%
2707	Yüksek sıcaklıkta taşkömürü katranının damıtılmasından elde yağlar ve diğer ürünler	6.821.474	6.441.042	5.270.671	-18,17%	0,73%
	Toplam	651.696.797	727.326.056	721.301.085	-0,83%	100,00%

Kaynak: ITC Trademap

Başlıca İthalat Gerçekleştirilen Ülkeler (1000 \$)

Sıra	Ülke	2017	2018	2019	Değişim %	Pay %
1	Çin	93.768.067	100.647.064	100.757.145	0,11%	15,58%
2	Almanya	84.912.224	92.709.957	92.113.174	-0,64%	14,24%
3	Belçika	48.108.738	52.344.798	51.156.832	-2,27%	7,91%
4	ABD	39.079.823	45.634.171	48.728.772	6,78%	7,53%
5	Birleşik Krallık	26.982.041	32.895.192	30.210.558	-8,16%	4,67%
6	Özel Kategori	20.692.951	28.643.172	23.444.870	-18,15%	3,63%
7	Rusya Federasyonu	22.328.369	25.298.730	21.571.460	-14,73%	3,34%
8	Fransa	18.905.814	20.532.091	20.448.881	-0,41%	3,16%
9	İtalya	11.339.821	12.542.006	13.261.812	5,74%	2,05%
10	Norveç	9.732.717	13.128.080	12.024.961	-8,40%	1,86%
11	Japonya	10.957.015	11.872.265	11.819.280	-0,45%	1,83%
12	Polonya	9.817.159	11.340.789	11.506.395	1,46%	1,78%
13	İrlanda	6.982.613	8.929.510	11.282.035	26,35%	1,74%
14	İspanya	9.673.789	10.996.313	11.051.066	0,50%	1,71%
15	Malezya	6.609.453	7.083.604	9.224.293	30,22%	1,43%
24	Türkiye	4.201.537	5.134.086	5.737.663	11,76%	0,89%
	Toplam	574.098.648	646.070.340	646.752.548	0,11%	100,00%

Kaynak: ITC Trademap

Başlıca İthalatı Gerçekleştirilen Ürünler (1000 \$)

GTİP	Ürün Grubu	2017	2018	2019	Değişim %	Pay %
2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	37.588.263	48.603.208	46.414.486	-4,50%	7,18%
8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	41.620.863	40.480.248	37.222.610	-8,05%	5,76%
8471	Otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen mak.	27.058.599	29.912.474	31.711.817	6,02%	4,90%
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	28.329.123	32.174.510	29.186.323	-9,29%	4,51%
3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	11.620.984	15.813.828	17.500.893	10,67%	2,71%
8703	Otomobiller	12.740.656	14.010.343	16.563.583	18,22%	2,56%
8542	Elektronik entegre devreler	9.206.387	11.996.093	15.618.533	30,20%	2,41%
9999	Başka bir yerde belirtilmemiş ürünler	13.592.193	18.835.575	10.930.098	-41,97%	1,69%
9018	Tıpta, cerrahide, dişçilikte ve veterinerlikte kullanılan alet ve cihazlar	8.658.970	9.938.690	10.472.141	5,37%	1,62%
3002	İnsan kanı, hayvan kanı, serum, aşı, toksin vb. ürünler	8.078.314	7.617.545	9.282.313	21,85%	1,44%
8443	Baskı yapmaya mahsus makineler; kopyalama ve faks makineleri; bunların aksam, parça ve aksesuarları	9.215.100	9.357.107	8.334.337	-10,93%	1,29%
8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	6.374.614	7.164.416	6.624.614	-7,53%	1,02%

9021	Ortopedik cihazlar; cebireler, kırıklar için cihazlar vb.; protez organlar; işitme cihazları, vücut içi ve dışı cihazları	5.438.389	5.713.933	6.379.782	11,65%	0,99%
2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	1.602.697	3.638.758	5.928.552	62,93%	0,92%
8528	Monitörler ve projektörler, televizyon alıcı cihazları	5.642.973	5.630.225	5.471.895	-2,81%	0,85%
	Toplam	574.098.648	646.070.340	646.752.548	0,11%	100,00%

Kaynak: ITC Trademap

TÜRKİYE İLE TİCARETİN GÖRÜNÜMÜ

Türkiye – Hollanda Dış Ticaret

1000 \$	2015	2016	2017	2018	2019
İhracat	3.154.911	3.589.553	3.864.486	4.760.862	5.417.984
İthalat	2.914.731	3.000.195	3.747.619	3.304.581	3.063.106
Hacim	6.069.642	6.589.748	7.612.105	8.065.443	8.481.090
Denge	240.180	589.358	116.867	1.456.281	2.354.878

Kaynak: ITC Trademap

Türkiye'nin Hollanda'ya Başlıca İhraç Ettiği Ürünler (1000 \$)

GTİP	Ürün Grubu	2017	2018	2019	Değişim %	Pay %
8704	Esya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	268.439	298.520	582.722	95,20%	10,76%
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	70.047	209.631	475.356	126,76%	8,77%
8703	Otomobiller	287.500	335.227	353.859	5,56%	6,53%
2707	Yüksek sıcaklıkta taşkömürü katranının damıtılmasından elde yağlar ve diğer ürünler	14.490	26.445	227.127	758,87%	4,19%
6204	Kadınlar ve kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, elbise, etek, pantolon etek, vb.(yüzme kıyafetleri hariç)	136.541	177.853	206.914	16,34%	3,82%
6109	Tişörtler, fanilalar, atletler, kaşkorseler ve diğer iç giyim eşyası (örme)	160.761	176.468	188.332	6,72%	3,48%
6203	Erkekler ve erkek çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, pantolon, tulum ve şort (yüzme kıyafeti hariç)	109.615	118.295	169.692	43,45%	3,13%
6110	Kazak, süveter, hırka, yelek vb. eşya (örme)	96.421	113.624	127.995	12,65%	2,36%
4011	Kauçuktan yeni dış lastikler	75.070	124.929	106.351	-14,87%	1,96%
5402	Sentetik filament iplikleri (dikiş ipliği hariç) (perakende olarak satılacak hale getirilmemiş)	81.918	94.372	96.057	1,79%	1,77%
0304	Balık filetoları ve diğer balık etleri (taze, soğutulmuş veya dondurulmuş)	83.238	89.240	87.696	-1,73%	1,62%
6104	Kadın ve kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, etek, pantolon, tulum ve şort (örme)(yüzme kıyafeti hariç)	60.389	77.701	77.936	0,30%	1,44%
7213	Demir veya alaşımsız çelikten filmaşın (sıcak haddelenmiş, kangal halinde)	53.114	111.219	73.261	-34,13%	1,35%
6115	Külotlu çoraplar, taytlar, kısa ve uzun konçlu çoraplar, soketler (varis çorapları dahil) ve patik çoraplar (örme)	58.980	70.635	72.601	2,78%	1,34%
8803	88.01 ve 88.02 Pozisyonlarındaki hava taşıtlarının aksam ve parçaları	10.419	81.509	69.390	-14,87%	1,28%
	Toplam	3.864.486	4.760.826	5.417.984	13,80%	100,00%

Kaynak: ITC Trademap

Türkiye'nin Hollanda'dan Başlıca İthal Ettiği Ürünler (1000 \$)

GTİP	Ürün Grubu	2017	2018	2019	Değişim %	Pay %
7204	Dökme demirin, demirin veya çeliğin döküntü ve hurdaları veya bunların eritilmesi ile elde dılmış külçeler	811.498	800.364	765.530	-4,35%	24,99%
3907	Poliasetaller, diğer polieterler, epoksi reçineler, polikarbonatlar, alkit reçineler, polialiesterler, vb. (ilk şekilde)	191.082	190.663	159.063	-16,57%	5,19%
2106	Tarifenin başka yerinde yer almayan gıda müstahzarları	108.363	116.100	108.359	-6,67%	3,54%
7208	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde ürünleri (genişlik >= 600 mm)	14.857	68.644	97.523	42,07%	3,18%
2403	Homonize edilmiş tütün ve tütün yerine geçen madde hılasaları ve esanslar	56.654	70.999	74.269	4,61%	2,42%
2909	Eterler, eter-alkoller, eter fenoller, fenoller, peroksitler ve bunların türevleri	41.694	60.020	64.787	7,94%	2,12%
7207	Demir veya alaşımsız çelikten yarı mamuller	53.189	44.408	63.414	42,80%	2,07%
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	167.272	19.323	55.829	188,93%	1,82%
3901	Etilen polimerleri (ilk şekillerde)	63.217	62.826	51.251	-18,42%	1,67%
3002	İnsan kanı, hayvan kanı, serum, aşı, toksin vb. ürünler	30.809	30.040	49.713	65,49%	1,62%
4002	Sentetik kauçuk veya sıvı yağlardan türetilen taklit kauçuk (ilk şekillerde, veya levha, tabaka, şerit halinde)	52.781	52.985	48.585	-8,30%	1,59%
2902	Sıklık hidrokarbonlar	103.600	75.005	40.765	-45,65%	1,33%
3902	Propilen ve diğer olefinlerin polimerleri (ilk şekillerde)	41.977	40.809	36.858	-9,68%	1,20%
3909	Amino reçineler, fenolik reçineler, poliüretanlar (ilk şekillerde)	36.125	38.359	36.437	-5,01%	1,19%
1804	Kakao yağı	49.756	31.954	32.592	2,00%	1,06%
	Toplam	3.747.619	3.304.581	3.063.106	-7,31%	100,00%

Kaynak: ITC Trademap

HOLLANDA MEYVE SEBZE MAMULLERİ PAZARI

Dış Ticaret

International Trade Center (Trademap) verilerine göre 2019 yılı Hollanda meyve sebze mamulleri ihracatı 11,6 milyar dolar, meyve sebze mamulleri ithalatı 8 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Bu çalışmada yer alan Trademap verileri, 07, 08, 20 ve 22 faslında yer alan GTİP pozisyonları alınarak istatistikler oluşturulmuştur.¹

1000 \$	2015	2016	2017	2018	2019
İhracat	9.734.847	10.959.782	10.570.634	11.138.601	11.653.689
İthalat	6.554.721	7.430.748	7.488.624	7.882.333	8.098.953
Hacim	16.289.568	18.390.530	18.059.258	19.020.934	19.752.642
Denge	3.180.126	3.529.034	3.082.010	3.256.268	3.554.736

Kaynak: ITC Trademap

Başlıca MSM İhracatı Yapılan Ülkeler (1000 \$)

Sıra	Ülke	2017	2018	2019	Değişim %	Pay %
1	Almanya	2.111.384	2.143.527	2.195.634	2,43%	18,84%
2	Birleşik Krallık	1.358.439	1.306.542	1.301.927	-0,35%	11,17%
3	Belçika	1.050.617	1.178.421	1.266.597	7,48%	10,87%
4	Fransa	1.069.883	1.173.912	1.193.521	1,67%	10,24%
5	ABD	996.364	1.029.978	975.594	-5,28%	8,37%
6	İspanya	389.271	346.255	350.765	1,30%	3,01%
7	İtalya	264.971	297.567	316.065	6,22%	2,71%
8	İsveç	223.806	253.665	278.154	9,65%	2,39%
9	Polonya	195.051	221.281	234.103	5,79%	2,01%
10	Danimarka	177.281	200.326	214.244	6,95%	1,84%
11	Japonya	79.487	119.781	189.286	58,03%	1,62%
12	BAE	97.005	109.362	180.110	64,69%	1,55%
13	İrlanda	138.336	144.047	173.261	20,28%	1,49%
14	Norveç	118.854	159.332	167.258	4,97%	1,44%
15	Finlandiya	79.940	113.696	145.494	27,97%	1,25%
46	Türkiye	20.215	19.639	22.973	16,98%	0,20%
	Toplam	10.570.634	11.138.601	11.653.689	4,62%	100,00%

Kaynak: ITC Trademap

¹ 07, 08, 20 ve 22 faslında kullanılan gtıp pozisyonları: 071010, 071021, 071022, 071029, 071030, 071040, 071080, 071090, 071140, 071151, 071159, 071190, 071220, 071230, 071231, 071232, 071233, 071239, 071290, 081110, 081120, 081190, 081210, 081290, 081400, 200110, 200190, 200210, 200290, 200310, 200320, 200390, 200410, 200510, 200520, 200540, 200551, 200559, 200560, 200570, 200580, 200591, 200599, 200600, 200710, 200791, 200799, 200820, 200830, 200840, 200850, 200860, 200870, 200880, 200891, 200893, 200897, 200899, 200911, 200912, 200919, 200920, 200921, 200929, 200930, 200931, 200939, 200941, 200949, 200950, 200961, 200969, 200971, 200979, 210320, 220110, 220190, 220210, 220290, 220300, 220410, 220421, 220429, 220430, 220510, 220590, 220600, 220710, 220720, 220820, 220830, 220860, 220870, 220890, 220900

Başlıca MSM İhracatı Yapılan Ürünler (1000 \$)

GTİP	Ürün Grubu	2017	2018	2019	Değişim %	Pay %
220300	Malttan üretilen biralara	1.946.748	2.034.813	2.060.477	1,26%	17,68%
200410	Patatesler; sirke veya asetik asitten başka usullerle hazırlanmış veya konserve edilmiş, dondurulmuş	1.784.466	1.845.044	1.840.975	-0,22%	15,80%
220710	Alkol derecesi hacim itibarıyla % 80 veya daha fazla olan tağıyir (denatüre) edilmemiş etil alkol	862.842	808.020	990.491	22,58%	8,50%
220210	Sular (mineral sular ve gazlı sular dahil) (ilave şeker veya diğer tatlandırıcı maddeler katılmış ve aromalandırılmış)	504.594	597.786	703.121	17,62%	6,03%
220830	Viskiler	338.196	370.437	465.203	25,58%	3,99%
200520	Patates (sirke veya asetik asitten başka usullerle hazırlanmış veya konserve edilmiş, dondurulmamış)	390.927	408.223	430.871	5,55%	3,70%
200919	Portakal suyu (diğerleri, fermente edilmemiş ve alkol katılmamış)	351.958	371.699	362.796	-2,40%	3,11%
200599	Diğer sebzeler (sirke veya asetik asitten başka usullerle hazırlanmış veya konserve edilmiş, dondurulmamış)	233.563	251.391	291.649	16,01%	2,50%
200912	Portakal suyu (diğerleri, fermente edilmemiş ve alkol katılmamış)	261.600	292.624	286.324	-2,15%	2,46%
210320	Domates ketçapı ve diğer domates sosları	276.632	297.265	282.968	-4,81%	2,43%
200899	Diğer meyvalar, sert kabuklu meyvalar ve yenilen diğer bitki parçaları (başka surette hazırlanmış veya konserve edilmiş)	237.376	274.829	271.335	-1,27%	2,33%
220421	Taze üzüm şarapları (köpüklü şaraplar hariç) ve fermentasyonu alkol ilavesi ile önlenmiş veya durdurulmuş üzüm şırası; muhtevası 2 litre veya daha az kaplarda olanlar	256.584	261.452	259.239	-0,85%	2,22%
200911	Portakal suyu; ilave şeker veya diğer tatlandırıcı maddeler katılmış olsun olmasın (fermente edilmemiş ve alkol katılmamış, dondurulmuş)	253.483	241.885	229.356	-5,18%	1,97%
200310	Agaricus cinsi mantarlar; sirke veya asetik asitten başka usullerle hazırlanmış veya konserve edilmiş	211.878	230.104	214.125	-6,94%	1,84%
220870	Likörler ve kordiyaller	173.529	176.534	204.663	15,93%	1,76%
	Toplam	10.570.634	11.138.601	11.653.689	4,62%	100%

Kaynak: ITC Trademap

Başlıca MSM İthalatı Yapılan Ülkeler (1000 \$)

Sıra	Ülke	2017	2018	2019	Değişim %	Pay %
1	Belçika	1.267.250	1.469.649	1.462.627	-0,48%	18,06%
2	Almanya	1.180.466	1.207.310	1.175.763	-2,61%	14,52%
3	Fransa	786.166	783.034	800.803	2,27%	9,89%
4	Brezilya	595.149	683.277	584.818	-14,41%	7,22%
5	Birleşik Krallık	438.066	482.142	432.368	-10,32%	5,34%
6	İtalya	360.917	410.963	427.049	3,91%	5,27%
7	İspanya	358.505	358.038	391.492	9,34%	4,83%
8	ABD	210.827	222.551	289.301	29,99%	3,57%
9	Polonya	176.897	190.732	196.982	3,28%	2,43%
10	Avusturya	144.142	169.561	186.829	10,18%	2,31%
11	Şili	134.277	145.516	135.697	-6,75%	1,68%
12	Güney Afrika	116.717	129.868	133.670	2,93%	1,65%
13	Kosta Rika	140.700	92.045	120.908	31,36%	1,49%
14	Meksika	124.356	99.625	116.425	16,86%	1,44%
15	Peru	18.924	26.365	114.511	334,33%	1,41%
16	Türkiye	121.439	118.422	112.384	-5,10%	1,39%
	Toplam	7.488.624	7.882.333	8.098.953	2,75%	100,00%

Kaynak: ITC Trademap

Başlıca MSM İthalatı Yapılan Ürünler (1000 \$)

GTİP	Ürün Grubu	2017	2018	2019	Değişim %	Pay %
220421	Taze üzüm şarapları (köpüklü şaraplar hariç) ve fermantasyonu alkol ilavesi ile önlenmiş veya durdurulmuş üzüm sırası; muhtevası 2 litre veya daha az kaplarda olanlar	1.113.677	1.168.101	1.134.989	-2,83%	14,01%
220710	Alkol derecesi hacim itibariyle % 80 veya daha fazla olan tağıir (denatüre) edilmemiş etil alkol	771.629	686.651	872.926	27,13%	10,78%
220210	Sular (mineral sular ve gazlı sular dahil) (ilave şeker veya diğer tatlandırıcı maddeler katılmış ve aromalandırılmış)	463.225	544.639	532.551	-2,22%	6,58%
220300	Malattan üretilen biralar	390.348	440.160	491.010	11,55%	6,06%
200919	Portakal suyu (diğerleri, fermente edilmemiş ve alkol katılmamış)	518.409	555.314	488.237	-12,08%	6,03%
220830	Viskiler	377.435	360.432	411.484	14,16%	5,08%
200410	Patatesler; sirke veya asetik asitten başka usullerle hazırlanmış veya konserve edilmiş, dondurulmuş	285.649	337.541	324.586	-3,84%	4,01%
200899	Diğer meyvalar, sert kabuklu meyvalar ve yenilen diğer bitki parçaları (başka surette hazırlanmış veya konserve edilmiş)	251.901	263.258	279.212	6,06%	3,45%
200912	Portakal suyu (dondurulmamış, brix değeri 20'yi geçmeyenler, fermente edilmemiş ve alkol katılmamış)	225.387	258.922	247.287	-4,49%	3,05%

81190	Diğer meyveler ve sert çekirdekli meyveler; pişirilmemiş veya buharda veya suda kaynatılarak pişirilmiş, ilave şeker veya diğer tatlandırıcı maddeler katılmış olsun olmasın, dondurulmuş	146.296	162.139	178.880	10,33%	2,21%
71290	Kurutulmuş diğer sebzeler ve sebze karışımları; bütün halde, kesilmiş, dilimlenmiş, kırılmış veya toz halinde, fakat başka şekilde hazırlanmamış	138.105	133.150	146.159	9,77%	1,80%
220410	Köpüklü şaraplar (taze üzümden)	111.261	143.571	143.543	-0,02%	1,77%
200520	Patates (sirke veya asetik asitten başka usullerle hazırlanmış veya konserve edilmiş, dondurulmamış)	116.160	114.091	129.164	13,21%	1,59%
220890	Diğer alkollü içecekler	89.460	102.460	120.905	18,00%	1,49%
200799	Reçeller, jöleler, marmelatlar, meyva veya sert kabuklu meyvalar (pişirilerek hazırlanmış) (turunçgillerden yapılanlar hariç)	144.517	125.485	117.238	-6,57%	1,45%
	Toplam	7.488.624	7.882.333	8.098.953	2,75%	100,00%

Kaynak: ITC Trademap

Türkiye'nin Hollanda'ya MSM İhracatı

Ürün Grubu	2018	2019	Değişim %	Pay %
Sebze.Meyve.Bitki Parçaları Konserveleri Sirkeli	32.795.027	35.796.921	9,15%	34,29%
Diğer Meyva Suları	17.268.225	17.567.653	1,73%	16,83%
Elma Suları	18.300.036	15.990.392	-12,62%	15,32%
Gazlı Sular.Maden Suları Ve Gazozlar	5.376.112	6.477.233	20,48%	6,21%
Dondurulmuş Sebzeler	5.411.128	5.178.662	-4,30%	4,96%
Diğer Sebze Konserveleri	5.840.475	5.004.330	-14,32%	4,79%
Kurutulmuş Sebzeler	3.378.980	3.921.867	16,07%	3,76%
Dondurulmuş Meyveler	3.236.726	2.452.487	-24,23%	2,35%
Sular.Buz Ve Kar	2.695.643	2.446.976	-9,22%	2,34%
Reçel.Jöle.Marmelat	1.449.988	2.383.448	64,38%	2,28%
Domates Konserveleri	2.399.659	2.369.265	-1,27%	2,27%
Turunçgil Konserveleri. Alkollü.Alkolsüz . Tatlandırılmış	675.876	1.050.742	55,46%	1,01%
Alkollü İçkiler (Alkol Derecesi<80)	874.026	895.499	2,46%	0,86%
Domates Salçası	689.380	655.943	-4,85%	0,63%
Diğer Meyve Konserveleri	394.080	639.811	62,36%	0,61%
Turunçgil Suları	1.863.791	438.970	-76,45%	0,42%
Fasulye Konserveleri. Dondurulmamış	54.697	219.766	301,79%	0,21%
Domates Ketçabı Ve Diğer Domates Sosları	377.754	182.967	-51,56%	0,18%
Karışık Haldeki Meyve Ve Sebze Suları	119.701	179.629	50,06%	0,17%
Bira	167.025	119.171	-28,65%	0,11%
Kiraz (Vişne Dahil)Konserveleri. Alkollü .Alkolsüz Tatlandırılmış	129.427	79.475	-38,60%	0,08%
Şarap	51.493	50.134	-2,64%	0,05%
Dondurulmuş Kurutulmuş Veya Diğer Şekil. Muhafaza Edilmiş Diğer Meyve Ve Sebzeler	89.877	44.925	-50,02%	0,04%
Patates Konserveleri. Dondurulmamış	70.106	42.966	-38,71%	0,04%

Çeşni.Lezzet Verici Karışımlar Ve Soslar	4.110	39.983	872,78%	0,04%
Sirke	33.848	36.974	9,24%	0,04%
Geçici Konserve Edilmiş Meyveler	-	28.573		0,03%
Kayısı Konserveleli. Alkollü.Alkolsüz. Tatlandırılmış	-	27.480		0,03%
Diğer Sebze Konserveleli. Dondurulmuş	412.081	25.371	-93,84%	0,02%
Geçici Konserve Edilmiş Sebzeler	-	22.789		0,02%
Üzüm Suyu	3.006	3.577	19,00%	0,00%
Bezelye Konserveleli Dondurulmamış	4.733	2.776	-41,35%	0,00%
Şekerle Konserve Edilmiş Sebzeler. Meyveler Ve Diğer Bitki Parçaları	764	2.290	199,91%	0,00%
Ananas Suyu	898	1.901	111,67%	0,00%
Mantar.Domalan Konserveleli	867	1.320	52,22%	0,00%
Domates Suyu	1.515	532	-64,90%	0,00%
Toplam	104.171.054	104.382.800	0,20%	100%

Kaynak: TIM

PAZAR İLE İLGİLİ BİLGİLER

Fikri, Sınai Mülkiyet Hakları

Hollanda’da, fikri mülkiyet hakları açısından aşağıdaki hususlar geçerlidir:

Patentler: Bir buluşu veya teknik ürünü veya işlemi korumak için kullanılmaktadır. Patente konu hususun başkalarınca kullanması, satılması, kiralanması veya tedarik edilmesi yasa dışıdır. Ancak patent sahibi, başkalarına bir patent lisansı vererek bunlara izin verebilir. Hollanda'da bir patent almaya hak kazanabilmek için, 3 maddi koşula uygun bir teknik buluş tasarlamış olmak gerekmektedir. Teknik bir buluş, herhangi bir teknolojik alanda bir ürün veya çalışma/çalıştırma işletme prosedürü anlamına gelir.

1. Yenilik. Ürün veya süreç, patent başvurusunun yapıldığı tarihten önce dünyanın herhangi bir yerinde, başvuru sahibinin faaliyetleri yoluyla bile (örneğin bir şirket broşürü veya bir fuarda sunum yoluyla) halka açıklanmamış olmalı.
2. Yaratıcı adım. Buluş konunun profesyonel için açıkça bilinir olmamalı.
3. Endüstriyel Uygulama. Buluş, teknik açıdan kanıtlanabilir bir işleyen ürün veya üretim süreci ile ilgili olmalı.

Hizmetler, doğal bilimsel teoriler, hesaplama yöntemleri ve estetik tasarımlar bir patentle korunamaz. Bunlar için telif hakkı, tasarım ve model hakları veya ticari marka hakları gibi diğer koruma biçimleri kullanılabilir.

Hollanda'da bir patenti korumak için Netherlands Enterprise Agency (RVO) kurumunun bir bölümü olan Hollanda Patent Ofisine yıllık bir ücret ödenmelidir. İlk ödeme, başvuru yapıldıktan sonraki 4. yılın başında yapılacaktır. Ücretlerde hesaplama farklılık göstermekle birlikte olup bu raporun hazırlandığı tarih itibariyle Türkiye kökenli bir patent için başvuru bedeli 252 Avro 20 yıllık koruma bedeli ise 5266 Avrodur.

Telif: telif hakkı, edebiyat, bilim ve sanat eserlerini korumak için kullanılmaktadır. Bunlar arasında kitaplar, filmler, resimler, müzik, oyunlar, fotoğraflar ve yazılımlar bulunmaktadır. Telif hakkı, münhasır Telif Hakkı Yasası ile düzenlenmektedir. Telif hakkı otomatik olarak mevcut olup kaydolmaya veya başvurmaya gerek yoktur.

İlgili Haklar: Telif hakkına ek olarak ilgili haklar vardır. Bu haklar, sanatçıların, müzik ve film yapımcılarının ve yayın şirketlerinin çalışmalarını korumaktadır. Telif hakkı gibi otomatik olarak ortaya çıkar.

Çoğu eser yazarı (besteciler, müzisyenler ve film yapımcıları dahil), telif haklarını Toplu İdare Kuruluşları (CMO) aracılığıyla kullanır. Bunlara örnek olarak aşağıdaki kuruluşlar verilebilir.

- Bureau of Musical Copyright
- Dutch Foundation for the Exploitation of Neighbouring Rights
- Reprographic Reproduction Rights Foundation
- Dutch Private Copying Society

Bu kolektif yönetim organizasyonları, “Association of Organisations for the Collective Management of Intellectual Property Rights (Vereniging van Organisaties die Intellectueel eigendom Collectief Exploiteren, VOI©E)” kuruma bağlı olup konuya ilişkin 2014 tarihli AB direktifi çerçevesinde iş ve işlem yapmaktadırlar.

Ticari Markalar: Ticari markalara ilişkin işlemlerThe Benelux Office for Intellectual Property (BOIP) tarafından yapılmaktadır. Hollanda, Belçika ve Lüksemburg ülkelerinde ayrı ayrı başvuru yapılmamaktadır. 3 ülke için geçerli işlem yapılmaktadır. Başvurular BOIP web portalından online yapılabilir. İçeriğine göre değişiklikler göstermekle birlikte 10 senelik marka kayıt başvurusu 244 Avro, hızlandırılmış başvuru 440 Avro, mevcut kaydın 10 uzatılması ise 263 Avrodur.

Tasarım Hakları: Tasarım hakları, iki veya üç boyutlu ürünlerin görünümünü korumak için kullanılmaktadır. Bunlar duvar kağıdı desenleri, tekstil ve çalar saatler, oyuncaklar ve sandalyeler gibi ev eşyalarının tasarımı için geçerlidir.

Ticari İsim: İşletme çalışmaya başlar başlamaz bir ticari ad otomatik olarak ortaya çıkmaktadır. Sahibinin ticari adı ticari sicile kaydetmesi gerekmez. Ticari adların korunması Ticari Unvanlar Kanunu kapsamında düzenlenmiştir.

Avrupa Birliği Fikri Sınai Mülkiyet Ofisi EUIPO, AB patentinden ve kayıtlı Avrupa Birliği tasarımlarından sorumlu AB Fikri Sınai Mülkiyet Hakları kuruluşudur. Bu kuruluş, ulusal ve bölgesel faaliyet gösteren Fikri Sınai Mülkiyet Ofisleri, kullanıcı grupları, Avrupa Komisyonu, Avrupa Parlamentosu ve diğer uluslararası kuruluşlarla ortak çalışmaktadır.

Dağıtım Kanalları

Hollanda'nın uluslararası ticarete ve Avrupa Birliği içerisindeki ticarete etkin konuma sahip bir ülke olması nedeniyle Hollanda gerek lojistik bağlantılar gerek dağıtım kanallarına nüfuz bakımından önemli bir role sahiptir. Bu kapsamda, Hollanda'da ve Avrupa Birliğinin genelinde ürün grupları bazında ayrılmış detaylı dağıtım kanalları mevcuttur. Dağıtım kanalları uluslararası ticaretteki yoğunluğunu Hollanda ve Avrupa içi ticarete de göstermektedir. Bu kapsamda hangi market segmenti ve ürün için hangi yolların izlenebileceğine ilişkin detaylı bilgilere Hollanda Girişimciler Ajansı'na bağlı olarak faaliyet gösteren “Gelişme Yolundaki Ülkelerden İthalatın Geliştirilmesi Merkezi”nin (<https://www.cbi.eu/market-information/>) linkinden ulaşılabilir.

Tüketici Tercihleri

Teknoloji, müşteriler ve şirketler arasındaki ilişkide giderek artan bir rol oynamaktadır. Çevrimiçi satın alma unsurları hızla Hollanda'daki tüketiciler için bir norm haline gelmektedir. Tüketicilerin büyük kısmı tüketicilerle etkileşime izin veren kişileştirilmiş müşteri deneyimine olanak tanıyan web mağazası, mobil arayüz gibi mecralara yönelmektedirler.

Bu durum müşterilerin alışveriş için daha fazla zaman harcamasına ve daha bilinçli tüketiciler haline gelmelerine neden olmaktadır. Mağaza içi deneyimler açısından Hollandalı tüketicinin beklentisinin büyük olduğu söylenebilir. Akıllı cihazların alışverişe yönelik kullanımı yoğun olduğu için tüketiciler, mağazalarda neler olduğu ve maliyetin ne olduğu konusunda zaten bilgili olabilmekte ve mağazalara gittiklerinde daha iyi deneyimler aramaktadırlar.

Zaman konusunda da Hollandalı tüketicilerde hassasiyet mevcuttur. Teslimat zamanlarının belirli olması sıkça uygulanan ve tercih edilen bir durumdur. Zamanında gerçekleşen teslimat ve diğer unsurlar firmalara pazarda büyük avantaj sağlamaktadır.

Para harcama konusunda kısmi bir tutuculuk söz konusudur. Gereksiz olduğu düşünülen harcama kalemlerinin sayısı gün geçtikçe artmaktadır. Özellikle hizmet alımları açısından değerlendirildiğinde Hollandalıların kendi işlerini kendileri yapmayı tercih ettikleri şeklinde bir yorum yapılabilir. Emegın pahalı olmasının bunda etkisi büyüktür. Ayrıca, nakliye veya basit montaj gibi hususlar söz konusu olduğunda Hollandalı tüketicilerin cimri olduğu söylenebilir. Aynı yaklaşım ücretsiz iade için de geçerlidir.

Diğer taraftan, fiyat ve kalite dengesinin iyi çalıştığı düşünülmektedir. Tüketicilerin kaliteli bir ürün için daha fazla ödeme yapmaya istekli olduğu düşünülmektedir. Genel olarak, tüketiciler yeni ürünler yerine zaten tanıdıkları ürünleri tercih etmektedirler ve markalara daha sadıktırlar. Sadakat programları genellikle iyi karşılanmaktadır. Pek tabi indirimli fiyatlar ve promosyonların da yüksek bir cazibesi olduğu gözlenmektedir.

Hollanda’da modaıy uygun ürünlerin, pratik, sağlıklı ve çevreci nitelikteki eşyaların yüksek derecede tercih edildiğı bir pazar mevcuttur. Sürdürülebilirlik, çevre duyarlılığı, çocuk işçi kullanılmaması, geri dönüşüm, organik içerik gibi unsurlar son derece önemlidir. Birinci tercih sebebidir.

Diğer bir önemli husus, ikinci el mağazaları, özellikle büyük şehirlerde sıklıkla kullanılmaktadır.

Hollandalılar alışverişte her şeyin konuşulabileceğı ve konuşulması gerektiğine inanmaktadırlar. Pazarlık mekanizması çalışmaktadır. Hollandalılar söyleceklerini doğrudan ve imasız aktardıkları için pazarlıkçı olmak konusunda rahat davranmak gereklidir. Verilmek istenen mesaj açık ve net olduğu sürece mizah ve yaratıcılık hem tasarımda hem reklamda hem de pazarlıkta çok etkili olmaktadır.

Buna ilaveten dürüstlük oldukça önemlidir. Hollanda nüfusunun büyük kısmı dindar olmamakla birlikte tüketici davranışının bazı kültürel özellikleri ki dürüstlük de bu kapsamda değerlendirilebilir, Calvinist fikirlerle bağlantılıdır. Örneğin; servet sergilemek, gösteriş vs. hususlar hoş karşılanmaz ve tevazu önemlidir. Özellikle lüks markalar için bu önemli bir kriterdir. Lüks tüketim tüketici tercihleri açısından olumsuz etki yapabilir.

Kamu İhaleleri

Hollanda hükümeti her yıl yaklaşık 73 milyar Avro değerinde iş, hizmet ve malzeme tedarik etmektedir. Bunların çoğı yollar, köprüler, evde bakım, okul kitapları, okul taşımacılığı vb. İhtiyaçlar içindir. İhale kurallarına uyma ve en düşük fiyatı tercih etmeye odaklanma ihalelerdeki en önemli unsurlardır.

1 Temmuz 2016'da yeni Hollanda Kamu İhale Kanunu yürürlüğe girmiştir. Değıştirilen Kamu İhale Yasası, en son AB ihale direktiflerini (2014/23/ AB, 2014/24/ AB ve 2014/25/AB) uygulamak üzere tasarlanmıştır. Kamu İhale Kanunu hem ulusal hem de Avrupa ihale prosedürleri için geçerlidir. Hollanda kamu alımları yasası temel olarak, kamu alımları hukukunun genel ilkelerini (eşit muamele, ayrımcılık yapmama, karşılıklı tanıma, orantınlılık ve

şeffaflık) ve Hollanda medeni hukukunun genel ilkeleri üzerine bina edilmiştir. Hollanda Kamu İhale Kanunu, Kamu İhale Kararnamesi'nde (Aanbestedingsbesluit) daha ayrıntılı olarak açıklanmaktadır. Ayrıca, Avrupa Tek Satın Alma Belgesi / ESPD (Uniform Europees Aanbestedingsdocument / UEA) Kamu İhale Kararının bir parçasıdır.

TenderNed (<https://www.tenderned.nl/cms/english>), Hollanda hükümetinin ihalelerinin tek bir elden duyurulduğu çevrimiçi platformdur. Burada tüm devlet ihaleleri bulunabilir. TenderNed'e firma bilgilerinin yalnızca bir kez girilmesi ve kayıt olunarak kullanılması mümkündür. Kayıt yapıp firma bilgileri girildikten sonra ilgili alanlarda ihale araması yapılması mümkündür. Tüm ihaleler (<https://www.tenderned.nl/tendernedtap/aankondigingen>) adresinden duyurulmak zorundadır.

TenderNed üzerinden bir ihaleye başvurmak için yapılması gerekenler adım adım aşağıdaki adreste detalarıyla açıklanmaktadır. Bu modüller kullanılarak süreç takip edilebilir. Bu mecralar üzerinden danışmanlık hizmeti de almak mümkündür (<https://www.tenderned.nl/cms/english/six-steps-bidding-public-procurement-contracts-online-throughtenderned>).

Kamu ihaleleri ile ilgili eşik değerler AB Komisyonunca belirlenmiş olup aşağıdaki gibidir:

2014/24 / EU Yönergesinde değişiklik yapan 2019/1827 sayılı Tüzük şunları öngörmektedir;

- Kamu işleri genel: 5.350.000- Avro
- Merkezi yönetim için teslimat ve hizmetler: 139.000- Avro
- Yerel yönetim için teslimatlar ve hizmetler: 214,000- Avro
- Sosyal ve diğer özel hizmetler için kamu alımları: 750.000- Avro
- Merkezi hükümet için yarışmalar: 139.000- Avro
- Merkezi olmayan hükümet için yarışmalar: 214.000- Avro
- Sözleşme makamları tarafından% 50'den fazla sübvansiyonlu işler: 5.350.000- Avro

PAZARDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR

İş Kültürü

Hollandalılar planlı ve çok önceden belirlenmiş programları dahilinde çalışmaları ile bilinmektedir. Bu nedenle de randevuları çok önceden, hatta aylar öncesinden almak ve randevu saatlerine uymak önem taşımaktadır. Birkaç gün öncesinden, hatta birkaç hafta öncesinden bir firma ya da kuruluştan randevu almak pek mümkün değildir. Bunun nedenlerinden birisi, yukarıda da belirtildiği gibi, Hollandalıların iş etiği ve kültürel özellikleri sonucu, bu konuda yayınlanan kitaplarda da belirtildiği üzere, planlı ve organize bir şekilde çalışma özellikleri olduğu bilinmektedir.

Hollanda'daki işyeri ve diğer kurumlarda iş bölümü tanımı detaylı bir şekilde yapılmış olup, firma ya da kurum içinde ilgili kişi hastalık ya da tatil nedeniyle ofiste olmadığı takdirde, kendisi dönene kadar ya da eğer varsa yerine bakacak kişiye ulaşana kadar epeyce vakit geçmektedir. Ayrıca, Hollanda iş yasalarına göre çalışanların hakları çok iyi güvence altına alınmış olup, hastalık veya diğer nedenlerle, çalışanların, haftalara, hatta aylara ulaşan izinler almaları sık karşılaşılan bir durumdur. Bu da bir iş konusunda daha önce görüşülen bir kişiye ertesi gün veya uzun bir süre ulaşamamak ve işlerin aksaması anlamına gelmektedir.

Hollanda'nın AB ülkeleri içerisinde yaklaşık %40'lık bir oranla part- time çalışan kişi sayısının en fazla olduğu ülke olması ve bu nedenle, bir iş konusunda görüşülmüş bir kişiye haftanın bir veya iki günü, ayrıca izin de almışsa üç veya daha fazla gün ulaşılabilmesi anlamına gelmektedir. Tüm bu nedenlerden dolayı, bazen bir firma ya da kuruluştan randevu alabilmek, haftalarca sürebilmektedir.

Çalışanların tatile çıkmaları, genelde Mayıs'ta başlayıp, Eylül ayı ortasına kadar sürmektedir. En fazla tatil yapılan aylar olan, Temmuz -Ağustos ayları arasında hem firmalarda hem de resmi kurumlarda çok az kişiye ulaşma imkanı vardır. Kasım ve Aralık ayları da, çalışanların, Noel ve yılbaşı tatilleri ile kendi izin günlerini birleştirip birkaç haftalık tatillere çıkma alışkanlıkları nedeniyle, randevu ayarlamak için çok uygun aylar değildir.

Hollandalılar iş görüşmeleri esnasında, çok fazla diğer konularda sohbet etme alışkanlığında olmayıp, doğrudan iş görüşmesine başlama eğiliminde olmaları, çok açık konuşmaları gibi özellikleri ile de bilinmektedirler. Sosyal statü ve maddi olanaklara ilişkin

abartılı ve gösterişçi davranışlardan hoşlanmayıp, statü göstergesi her türlü davranıştan kendileri de kaçınmaktadır.

Hollandalıların, iş yapma kültürü konusunda daha fazla bilgiye aşağıdaki linkte bulunan, 'Business Negotiator -Netherlands' isimli pdf formatındaki dosyadan ulaşılabilir: (<http://www.hollandtrade.com/business-information/rules-and-regulations/business-behaviour-and-travel/>)

Hollandalı firmalarla, çok iyi bir şekilde gözden geçirilerek imzalanmış yazılı sözleşmeler dahilinde ticaret yapmak; gerekirse bu konuda uzmanlaşmış danışmanlık firmalarından hizmet almak, ileride karşılaşılabilecek maddi kayıpların önüne geçecektir. Hollandalı bir firma ile yapılacak bir ihracat veya ithalat sözleşmesi sadece dayalı olduğu hukuki sistemi belirtmekle kalmayıp, aynı zamanda bir tahkim hükmü de içermelidir. Uluslararası Ticaret Odası ve ulusal ticaret odaları, bu tür tahkim kolaylıkları sağlamaktadır.

Bunun dışında Hollanda'da bağımsız tahkim hizmetleri sunan, Hollanda Tahkim Kuruluşu 'NAI' bulunmaktadır. Uluslararası alım satım sözleşmelerinde kullanılmak üzere önerilen bir madde şu şekilde olabilir: 'İşbu sözleşme veya bundan kaynaklanan başka sözleşmelerle ilgili bütün ihtilaflar, İstanbul Ticaret Odası Tahkim Kuruluşu veya Hollanda Tahkim Kuruluşu (NAI) kurallarına uygun olarak tahkim yoluyla kesin olarak çözümlenecektir.'

Para Kullanımı

1889/2005 sayılı AB Yönetmeliği çerçevesinde çıkartılan 195/2008 sayılı Kararname uyarınca, AB ülkelerine (Hollanda dahil) giriş ve çıkışlar esnasında 10.000 Avroyu aşan miktardaki her türlü nakit para ve anılan kararnamenin 1.maddesi uyarınca nakit para olarak kabul edilen çek, senet vb. kıymetli evrakın Gümrük İdaresine bildirilmesi gerekmekte olup , söz konusu bildirim yapılmadığı takdirde, kontrollerde tespit edilen nakit para/kıymetli evrakın değerinin 10.000 Avroyu aşan kısmının %40'ına kadar varan miktarlarda cezai müeyyidenin, ayrıca nakit para/kıymetli evraka el konulmasının söz konusu olmaktadır.

Bu çerçevede, ağır cezai müeyyidelerle karşılaşılmasını bakımından vatandaşlarımızın Hollanda'ya (ve diğer AB ülkelerine) yapacakları seyahatler esnasında ve AB ülkelerinden ayrılırken yanlarında bulunduracakları nakit para ve kıymetli evrakla (başkasına devredilmesi önünde bir kısıtlama olmayan nama yazılı çekler dahil) ilgili beyan yükümlülüklerine riayet etme konusunda azami hassasiyet göstermelerinin yararlı olacaktır.

3 Haziran 2021 tarihine kadar geçerli olacak uygulama hakkında bilginin detaylarına aşağıdaki web adresinden erişilmesi mümkün bulunmaktadır:

(http://ec.europa.eu/taxation_customs/customs/customs_controls/cash_controls/index_en.htm)

Diğer taraftan, Hollanda’da nakit banknot kullanımı gittikçe düşmektedir. Online ödeme imkanları hızla yayılmaktadır. Bu durum Hollandalıların gösterişten ve olabilecek her türlü zenginlik referansından kaçınmalarına yönelik tutumları ile birlikte düşünüldüğünde yüklü miktarda nakit ile hareket etmek veya ticari ilişkilerin bir parçası olarak kullanmak tavsiye edilmemektedir. Ayrıca, 100 ve 200 Avroluk banknotların dolaşıma sokulmasında ve bunlarla ödeme yapılarak bozulmasında problemler yaşanmaktadır.

Pasaport ve Vize İşlemleri

Umuma Mahsus Pasaport hamilleri vizeye tabidir.

Diplomatik, Hizmet ve Hususi Pasaport hamilleri ise 180 gün içinde 90 günü aşmamak kaydıyla, anılan ülkeye yapacakları seyahatlerinde vizeden muaftır.

Resmi Tatiller ve Çalışma Saatleri

Genelde resmi iş yerlerinde mesai süresi 09.00-12.00 ve 13.00-17.00 arasındır. Bankaların çoğu hafta içi 09.00-17.00 arası çalışmaktadır. Pazartesi günleri saat 10.00’da hatta 13.00’de açılan bankalar da vardır. Cumartesi günleri ise saat 10.00’dan 13.00’e veya 14.00’e kadar mesai yapan bankalar da bulunabilir.

Hollanda’da mağazaların çalışma saatleri şehirden şehre bazı farklılıklar göstermekle birlikte genelde hafta içi 9.00-17.00 arasındır. Pazartesi günleri çoğu mağaza saat 13.00’de açılmaktadır. Şehirlere göre akşam geç saatlere kadar alışveriş yapılabilecek günler, Perşembe veya Cuma günü olup, mağazalar haftada bir gün saat 21.00’e kadar açık kalmaktadır. Büyük şehirlerdeki mağazalar Pazar günleri de genellikle 12.00-18.00 arası açıktır. Küçük yerleşim yerlerinde ise sadece her ayın ilk Pazar günü alışveriş merkezleri açıktır.

Büyük süpermarketler, alışveriş akşamları hariç, hafta içi her akşam 20.00’ye kadar açıktır. Kalabalık bölgelerdeki süpermarketler Pazar günleri de açıktır.

2020’de Hollanda’da resmi tatiller:

- 1 Ocak 2020: Yılbaşı
- 10 Nisan 2020: İyi Cuma

- 12-13 Nisan 2020: Paskalya
- 27 Nisan 2020: Kral Günü
- 5 Mayıs 2020: Kurtuluş Günü
- 21 Mayıs 2020: Yükseliş Günü
- 31 Mayıs - 1 Haziran 2020: Pentekost (İsa Mesih'in göğe yükselişinin ve Kutsal Ruh'un havarilerin üstüne dökülüşünün kutlandığı Pentekost Bayramı)
- 25-26 Aralık 2020: Noel

Dikkate değer diğer ulusal tarihler Ulusal tatil günleri olmasalar bile kesinlikle aynı derecede önemlidirler.

- 29 Mart: Yaz saati - saatler bir saat ileri alınır
- 1 Nisan: Nisan Bir Gün 4 Mayıs: Ulusal Anma Günü
- 10 Mayıs: Anneler Günü (çok önemli)
- 21 Haziran: Babalar Günü (anneler günü kadar önemli)
- 25 Ekim: Yaz saati uygulaması biter- saatler bir saat geri alınır
- 5 Aralık: Sinterklaas

Yerel Saat

Hollanda, Greenwich'e göre 1 saat ileridedir (GMT + 1).

DIŞ TİCARET POLİTİKASI VE VERGİLER

Dış Ticaret Politikası

Hollanda, Avrupa Birliği'nin (AB) kurucu üyelerinden biridir. AB üyeleri arasında gümrük birliği bulunmakta ve ortak dış ticaret politikası uygulanmaktadır. Bunun bir sonucu olarak dış ticaret politikaları ve ilgili mevzuat AB organları düzeyinde belirlenmekte ve üye ülkelerce bu mevzuatlar aynen alınarak ya da ulusal mevzuatlarına aktararak uygulanmaktadır. Dolayısıyla, Hollanda, diğer AB üyeleri gibi, AB dış ticaret mevzuatını uygulamaktadır. Bu çerçevede, Hollanda dahil tüm AB ülkelerinde Avrupa Toplulukları Entegre Gümrük Tarifesi'ne (TARIC) göre ortak gümrük tarifesi uygulanmakta, ithalatta alınan vergiler KDV dışında aynı olmaktadır. Diğer taraftan, tarife dışı engeller ve anti-damping uygulamaları da ortak dış ticaret politikasının bir gereği olarak AB düzeyinde belirlenmektedir.

İthalat Rejimi

Genel olarak Hollanda'ya ithal edilen ürünler ile ilgili öncelikle ürünün herhangi bir ticari marka, tasarım, patent veya telif hakkı yasalarına tabi olup olmadığının kontrol edilmesi gerekmektedir. Üretici ihracatçılarımızın tasarım ve ticari marka açısından iyi bir şekilde korunduğundan emin olmasında fayda vardır. Hollanda Gümrükleri Hollanda'ya giren ürünlerin güvenlik, sağlık, ekonomi ve çevre ile ilgili mevzuata uyup uymadığını kontrol etmektedir.

Aşağıda kayıtlı ürün grupları kontrole tabidir:

- Atık malzemeler,
- Nesli tükenmekte olan hayvanlar ve bitkiler,
- Kültürel nesneler (sanat ve antika),
- Hayvan yemi,
- İlaçlar,
- Bitkiler, çiçekler, sebzeler ve meyveler (ihracatı da kontrole tabi),
- Radyoaktif maddeler ve nükleer madde,
- Stratejik mallar (askeri mal ve çift kullanımlı-dual use-mallar),
- Silahlar ve mühimmat

Kontrollerin ne çerçevede ve hangi Hollandalı makamların sorumluluğunda olduğuna ilişkin bilgilere aşağıdaki linkten ulaşılabilir;

[\(https://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontenten/belastingdienst/customs/safety_health_economy_and_environment/introduction/summary_of_customs_vgem_tasks_and_the_relevant_ministries/\)](https://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontenten/belastingdienst/customs/safety_health_economy_and_environment/introduction/summary_of_customs_vgem_tasks_and_the_relevant_ministries/)

Hollanda'da gümrük mevzuatının uygulaması Vergi ve Gümrük İdaresi (Belastingdienst; <http://www.belastingdienst.nl>) tarafından takip edilmektedir. Gümrük işlemleri ithalatçı ya da temsilcisi tarafından yürütülebilmektedir. İthalatta gümrük vergisinin yanında bazı ürünlerde özel tüketim vergisi ve KDV alınmaktadır. Gümrük tarifesini tüm AB üyeleri için aynı iken, özel tüketim vergisi ile KDV oranları değişebilmektedir. Diğer taraftan, AB, haksız ticaret uygulamalarına karşı DTÖ anlaşmalarının üye devletlere verdiği yetkiler çerçevesinde, ticari korunma önlemleri uygulamaktadır. AB ve dolayısıyla Hollanda tarafından uygulanan korunma önlemleri bilgilerine aşağıdaki web sayfasından ulaşılabilir: (http://ec.europa.eu/trade/issues/respectrules/anti_dumping/stats.htm)

Ayrıca, tarım, tekstil ve demir-çelik ürünleri ithalatında çeşitli önlemler uygulanmaktadır. Bu uygulamalar kapsamında, ithalatçılardan gümrük işlemlerinin yapılabilmesi için ithalat sertifikası ya da ithalat lisansı talep edilmektedir. Hollanda’da bu çerçevede ithalat lisansı vermeye yetkili kuruluşlar aşağıda sunulmaktadır.

Stratejik Mal ve Hizmetler: Bu gruba giren ürün ve hizmetlerde ihracat ve ithalat lisansa tabidir (askeri ekipmanlar, dual use kapsamındaki ekipmanlar, kitle imha silahlarının üretimine yönelik ürün ve bunların teslimat araçları, fiziksel olmayan yazılım ve teknoloji transferi vb.) Centrale Dienst voor In- en Uitvoer (Merkezi İthalat ve İhracat İdaresi)

Tekstil Ürünleri: Centrale Dienst voor In- en Uitvoer (Merkezi İthalat ve İhracat İdaresi)

Antika veya Diğer Değerli Kültürel Ürünler: Centrale Dienst voor In- en Uitvoer (Merkezi İthalat ve İhracat İdaresi)

Bitki ve bitkilerden üretilen ürünler: Nederlandse Voedsel en Waren Autoriteit, NVWA (Hollanda Gıda ve Tüketici Güvenliği Otoritesi, <https://www.nvwa.nl/>)

Tarım Ürünleri:

Süt ve süt ürünleri: Productschap Zuivel (Hollanda Süt Ürünleri Kurulu; www.prodzuivel.nl)

Et, tavuk, yumurta: Productschap Vee, Vlees en Eieren - PVE (Hayvancılık, Et ve Yumurta Kurulu; www.pve.nl)

İşlenmiş meyve ve sebze ürünleri: Productschap Tuinbouw (Bahçecilik Ürünleri Kurulu; www.tuinbouw.nl)

Tahıllar, şeker ve yağlar: Hoofdproductschap Akkerbouw (Tarım Ana Kurulu; www.hpa.nl)

İhracat Rejimi

İthalatında konşimento, ticari fatura, bitki sağlık sertifikası (bitki ve bitkisel ürünler), A.TR Dolaşım Belgesi, EUR.1 Dolaşım Sertifikası (tarım ve demir çelik ürünleri), kontrol belgesi (tarım ürünleri), gümrük beyannamesi gibi zorunlu belgelerin gerektiği ürünlerin dışında bazı ürünlerin Hollanda’ya ithalatı yasaklanmış veya ithal lisansına bağlanmıştır. Bu ürünler stratejik ürünler veya çevreye zararlı ürünler (silah, mühimmat, nesli korunan bitki ve hayvan türleri ile uyuşturucu vb.) kategorisinde yer almaktadır.

Hollanda da bazı ürün grupları için özel düzenlemeler ve izin, lisans uygulamaları bulunmakta olup bunun dışında ihracat serbesttir. Bu kapsamda temel kurallar aşağıda sıralanmıştır.

- Askeri ve çift kullanımlı ürünler ile stratejik hizmetler kapsamındaki ürünlere yönelik kontrol politikası vardır. İhracat kontrolü ihracattan önce yapılır.
- Kitle imha silahlarının ve bu silahlar için teslimat araçlarının geliştirilmesi ve yayılmasına katkıda bulunulacak dış ticaret faaliyetleri yasaktır.
- Askeri veya çift kullanımlı malların ihracatı için lisans uygulaması vardır.
- Hollanda, insan hakları ihlallerine, iç baskılara, uluslararası saldırganlıklara veya istikrarsızlıklara katkıda bulunurlarsa askeri veya çift kullanımlı malların ihracatı için lisans vermemektedir.
- Lisans verilip verilmeyeceği göz önüne alındığında, güvenlik çıkarları ekonomik çıkarlardan önceliklidir.

Konuya ilişkin detaylı bilgiye <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/exportcontrole-strategischegoederen> adresinden ulaşmak mümkündür.

Bunun dışında bazı münferit uygulamalar olabilmektedir. Detaylı tetkik için aşağıdaki adrese başvurulabilir. (<https://business.gov.nl/running-your-business/international-business/export/export-documents/>)

Müslüman ülkelere yapılacak ihracatta Helal sertifikası gereklidir. Müslüman olmayan ülkelere Müslüman tüketicilere yapılacak satışlarda, ürünlerin helal markası almış olması özellikle tavsiye edilmektedir. Ancak, Müslüman olmayan bir ülkeye yapılan ithalatta helal sertifikası zorunlu değildir.

Gümrük Tarifeleri

Hollanda'ya ihraç edilecek ürünlerle ilgili gümrük vergileri, gereken şartlar ve diğer belgeler ile ilgili ürün kodu bazında araştırma yapmak ve bilgi edinmek mümkündür. Söz konusu bilgiler Gümrük Birliği'nin bir sonucu olarak Hollanda'nın, AB tarafından belirlenen gümrük vergilerini uygulaması hasebiyle AB'nin (<https://trade.ec.europa.eu/tradehelp/>) adresinden edinilebilir.

İç Vergiler

KDV Katma Değer Vergisi

Hollanda'da 'Belasting over de Toegevoegde Waarde (BTW)' adı altında uygulanmaktadır. AB'nin KDV mevzuatı Hollanda mevzuatına Wet op de Omzetbelasting (İşlem Vergisi Kanunu, 28 June 1968, Stb. 1968, 329) ile aktarılmıştır. Hollanda'da piyasaya sürülmek üzere ithal edilen her türlü ürün KDV'ye tabidir. Aşağıdaki gümrük rejimlerine tabi tutulan ürünler için o rejim altında kaldıkları sürece KDV uygulanmamaktadır:

- Serbest bölge ya da serbest antrepoya konulan ürünler,
- Geçici depolamaya tabi ürünler,
- Gümrük antrepoya ya da dahilde işleme rejimine sokulan ürünler,
- Geçici ithal edilen ürünler,
- Transit rejimine tabi ürünler,

Hollanda'da %0, %9 ve %21 olmak üzere 3 KDV tarifi vardır. %0 tarifi, Hollanda'da yerleşik ve yabancı ülkelerde iş yapan yabancı girişimciler için geçerlidir. Bu esas olarak Hollanda'dan başka bir AB ülkesine mal ticaretine yöneliktir. Bununla birlikte %0 tarifi, Hollanda'da sunulan bazı hizmetler için de geçerlidir. Bunlar, uluslararası mal taşımacılığı hizmetleri veya AB üyesi olmayan ülkelere ihraç edilen mallar gibi sınır ötesi işlemlerle ilgili hizmetlerdir. %0 tarifi aynı zamanda uluslararası yolcu taşımacılığı için de geçerlidir. Diğer taraftan aşağıda kayıtlı başlıklar da %0 KDV tarifi uygulanmaktadır.

- 2 yaşından büyük taşınmaz malların kiralanması veya satılması,
- Eğitim,
- Sağlık Hizmetleri,
- Spor kulüpleri,
- Sosyo-kültürel kurumlar tarafından sağlanan hizmetler,
- Finansal hizmetler ve sigortalar,
- Çocuk bakımı,
- Bakım hizmetleri ve evde bakım,

- Besteciler, yazarlar ve gazeteciler tarafından sağlanan hizmetler,
- Bağış toplama faaliyetleri,

%9 tarife ise düşük tarife olarak da adlandırılır. Bu tarife, yiyecek ve içecek, tarım ürünleri ve hizmetleri, ilaçlar, kitaplar, günlük gazete ve dergiler gibi birçok yaygın ürün veya hizmete uygulanır. %21 tarife ise yüksek veya genel (standart) tarife olarak adlandırılır.

Hollanda’da KDV’ye tabi işlemler yapan ancak Hollanda’da yerleşik olmayan yabancı kişiler KDV işlemlerinin yerine getirilmesi amacıyla ya kayıt olmalı ya da bir vergi temsilcisi atamalıdır. KDV için kayıt Belastingdienst Limburg / Kantoor Buitenland’e (Vergi İdaresi – Uluslararası İşler Bölümü) yapılmaktadır. Hollanda’da vergilendirilebilir bir işlem (bir mal ve hizmet satışı) yapmayan yabancılar, Hollanda’da ödedikleri KDV’nin geri ödenmesi için Belastingdienst Limburg / Afdeling Omzetbelasting’dan (KDV Dairesi) temin edecekleri bir formla başvurabilmektedir.

ÖTV

Özel tüketim vergisi (Excise tax), belirli ürünlerin üretimi, üçüncü bir ülkeden ithalatı ya da diğer bir AB üyesi ülkeden Hollanda piyasasına sürülmesi durumunda uygulanmaktadır. Bu kapsamda, üreticiler ve ithalatçılar Hollanda Vergi ve Gümrük İdaresi’ne (Belastingdienst) özel tüketim vergileri ödemek zorundadır. Tüketim vergileri, tüketici tarafından ödenen nihai fiyata dahil edilir.

Özel tüketim vergileri, AB düzeyinde 92/12/EEC sayılı Direktifle genel kurallara bağlanırken özel ürün bazında AB’nin ayrıntılı düzenlemeleri de mevcuttur. Söz konusu mevzuat Hollanda hukukuna ‘Wet op de Accijns’ (Özel Tüketim Vergileri Kanunu, 31 Ekim 1991, Stb. 1991, 561) ile aktarılmıştır. Ürünler bazında özel mevzuat düzenlemeleri de mevcut olup aşağıdaki tüketim malları için vergi ödenmesi gerekir:

- Alkollü içecekler,
- Sigara ve puro gibi tütün ürünleri,
- Benzin, dizel ve LPG gibi mineral yağlar

Ayrıca aşağıda kayıtlı ürünler için de özel olmamakla birlikte tüketim vergisi ödenmesi gerekmektedir.

- Azami %1,2 alkol içeren içecekler,

- Meyve ve sebze suları,
- Maden suyu

Belirli koşullar altında tüketim vergisi ve tüketim vergisinden muaf olunması mümkün olup detaylı bilgi Hollanda Vergi ve Gümrük İdaresi'ne ait aşağıdaki adreste sunulmaktadır:

(<https://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/nl/home/home>)

Ülkede uygulanmakta olan vergiler hakkında ayrıntılı bilgiye erişim için: (<http://www.investinspain.org/invest/en/index.html>)

Ambalaj, Paketleme ve Etiketleme

AB mevzuatının yanında Hollanda'nın özel düzenlemeleri de bulunmaktadır. Bunlara göre, etiketlerin Hollandaca olması (ilave diller yer alabilir) zorunludur. Ayrıca, etiketleme kurallarına uygunluk ve verilen bilgilerin doğruluğu dağıtım zincirinin her aşamasında kontrol edilebilmektedir. Kontroller, Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (Kamu Sağlığı, Refah ve Spor Bakanlığı; <http://www.rijksoverheid.nl/ministeries/vws>) ile Voedsel en Waren Autoriteit - VWA (Gıda ve Tüketim Ürünleri Güvenliği Kurumu: <http://www.vwa.nl/>) tarafından yürütülmektedir.

Paketleme mevzuatının uygulanmasında görev alan Hollanda kurumları şunlardır:

- Paket hacimleri: Nederlands Meetinstituut B.V. - NMI (Hollanda Metroloji Enstitüsü; <http://www.nmi.nl>)
- Gıda maddeleriyle temas eden malzemeler: Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport - VWS (Halk Sağlığı, Refah ve Spor Bakanlığı; <http://www.rijksoverheid.nl/ministeries/vws>), Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (Tarım, Doğa ve Gıda Kalitesi Bakanlığı) Voedsel en Waren Autoriteit - VWA (Gıda ve Tüketici Ürünleri Güvenliği Kurumu; <http://www.vwa.nl>)

Hollanda, AB'nin standardizasyon mevzuatını uygulamaktadır. AB standardizasyon mevzuatı, yeni yaklaşım çerçevesinde, ürünlerin AB pazarına girişte sağlık, güvenlik, tüketicinin ve çevrenin korunması vb. açılardan uyulması gereken temel şartlarla sınırlıdır. Ürünler için temel şartlara uyumlu ayrıntılı standartlar European Committee for Standardisation (CEN), European Committee for Electrotechnical Standardisation (CENELEC) ve European Telecommunications Standards Institute (ETSI) tarafından Uyumlaştırılmış Standartlar olarak belirlenmektedir. Uyumlaştırılmış standartların uygulanması üreticilerin tercihinin bırakılmıştır.

Ancak, uyumlaştırılmış standartlara uygun üretilen ürünlerin zorunlu temel standartlara uygun üretildiği varsayımından yararlanır. Standardizasyon mevzuatına uyum, ürünlerin ithalatı aşamasında kontrol edilebileceği gibi piyasa gözetimi yoluyla da denetlenebilmektedir.

Her AB üyesi ülkenin uygunluk değerlendirme süreçlerinde görevli onaylanmış kuruluşları vardır. Hollanda'nın standardizasyon konusunda akreditasyon kuruluşu Nederlands Normalisatie Instituut – NEN'dir (Hollanda Standardizasyon Kurumu; <http://www.nen.nl>). Ayrıca, ürünler bazında çok sayıda onaylanmış kuruluş bulunmaktadır.

Teknik Engeller

Hollanda tarafından dış ticarete uygulanmakta olan teknik engeller hakkında bilgiye (www.teknikengel.gov.tr) sitesinden erişilebilmektedir.

Ticarete Teknik Engeller web sitesi, kullanıcıların teknik engeller alanında yararlanacağı ve etkin olarak kullanacağı temel bir platform olarak yapılandırılmıştır. Bu çerçevede, söz konusu siteden ülkeler itibariyle ticarete teknik engeller uygulamaları hakkında bilgi sahibi olunabilmekte, ülkelerin mevzuat ve uygulamaları hakkında Bakanlığımızdan bilgi talep edilebilmekte ve ihracatta karşılaşılan teknik engeller interaktif olarak Bakanlığımıza bildirilebilmektedir. Söz konusu siteye ücretsiz olarak üye olunabilmektedir. Sitenin üyelerine ilgilendikleri ülke ve ürün gruplarına ilişkin düzenlemeler günlük olarak e-posta ile gönderilmektedir.

POTANSİYEL SEKTÖRLER

Sıra	Sektör	GTİP	Potansiyel Ürün	Ülkenin Dünyadan İthalatı (milyon dolar) 2019	Ülkenin Türkiye'de n İthalatı (milyon dolar) 2019	Dünyaya İhracatımız (milyon dolar) 2019	Dünya İthalatında Ülkenin Payı (%) 2019	Ülkeye İhracatımızd aki Değişim (%) 2018- 2019	Ülkenin Dünyad an İthalatında ki Değişim (%) 2018- 2019	Ülkenin Dünyada n İthalatınd a İlk 5 Ülke ve Pazar Payları (%) 2019	Gümrük Vergisi Oranlar ı (%) ortalama)
1	Meyve Suyu	2009	Meyve ve sebze suları	1.600,6	35,7	260,8	10	-10,7	-11,8	Brezilya 36,6 Almanya 9,6 Belçika 5,2 Meksika 5,2 Polonya 4,9 (Türkiye 2,2)	Brezilya 28 Almanya 0 Belçika 0 Meksika 24,9 Polonya 0 (Türkiye 6,7)
2	Bisküvi	1905	Tatlı Bisküvi ve Gofretler	1.489,2	6,1	1.071,9	4	-6,6	5,4	Almanya 29,4 Belçika 28,6 Fransa 7,3 İngiltere 5,4 İtalya 5,1 (Türkiye 0,4)	Almanya 0 Belçika 0 Fransa 0 İngiltere 0 İtalya 0 (Türkiye 3,9)

3	Şekerli ve Çikolatalı Mamuller	1806	Çikolata ve kakao içeren diğer gıda müstahzarları	1.359,4	3,7	550,3	5	13,9	0	Belçika 35,4 Almanya 23,7 İngiltere 9,5 Polonya 8,1 Fransa 7,7 (Türkiye 0,3)	Belçika 0 Almanya 0 İngiltere 0 Polonya 0 Fransa 0 (Türkiye 0,1)
4	Meyveler	0805	Turunçgiller (taze/kurutulmuş)	1.206,3	8,9	751,2	8	-43,6	-8,4	G. Afrika 33 İspanya 15,2 Brezilya 6,5 Mısır 5,3 Fas 5,3 (Türkiye 0,7)	G. Afrika 9,9 İspanya 0 Brezilya 16,1 Mısır 3,1 Fas 1,4 (Türkiye 3,1)
5	Deniz Ürünleri	0304	Balık filetoları ve diğer balık etleri (taze, soğutulmuş veya dondurulmuş)	1.196,5	94,1	216,4	5	-1,7	4,1	İzlanda 24,4 Rusya 12,6 Çin 10,7 Belçika 8 Türkiye 7,9	İzlanda 1,7 Rusya 10,7 Çin 10,7 Belçika 0 Türkiye 0
6	Alkollü ve Alkolsüz İçecekler	2202	Sular (mineral ve gazlı sular dahil) ve alkolsüz diğer içecekler (tatlandırıcı, lezzetlendirilmiş)	800,2	6,8	184,0	4	21,6	1,4	Almanya 31,4 Belçika 24 Avusturya 14,7 ABD 4,6 Fransa 4,4 (Türkiye 0,9)	Almanya 0 Belçika 0 Avusturya 0 ABD 10,7 Fransa 0 (Türkiye 1,4)

7	Konserve Meyve Sebze	2008	Yer fıstığı ve diğer kabuklu yemiş ve meyve konserveleri	769,7	72,3	825,7	5	12,5	6,3	ABD 14,6 Almanya 11,9 Türkiye 9,1 Hindistan 5,6 Kanada 5,4	ABD 17 Almanya 0 Türkiye 0,7 Hindistan 11,4 Kanada 0
8	Sebzeler	0709	Diğer sebzeler (taze/soğutulmuş)	676,4	5,0	196,0	5	17,4	2,9	İspanya 37,8 Belçika 16,1 Almanya 9,1 Peru 6,8 İtalya 6,2 (Türkiye 0,7)	İspanya 0 Belçika 0 Almanya 0 Peru 0,5 İtalya 0 (Türkiye 1,9)
9	Sert Kabuklu Meyveler	0802	Diğer kabuklu meyveler (taze/kurutulmuş) (kabuğu çıkarılmış/soyulmuş)	650,9	47,0	1.500,2	4	1,3	7,9	ABD 51,6 Almanya 10 Türkiye 7,2 İspanya 6 Çin 4,4	ABD 2,3 Almanya 0 Türkiye 0,6 İspanya 0 Çin 2,3
10	Şekerli ve Çikolatalı Mamuller	1704	Kakao içermeyen şeker mamulleri (beyaz çikolata dahil)	424,2	5,5	468,5	4	43,3	-2	Belçika 28,9 Almanya 27,9 İspanya 6,8 İngiltere 5,1 Polonya 3,9 (Türkiye 1,3)	Belçika 0 Almanya 0 İspanya 0 İngiltere 0 Polonya 0 (Türkiye 2,3)

11	Makarna	1902	Makarnalar ve kuskus	372,3	1,4	607,1	4	28,9	4,2	İtalya 24,5 Belçika 22,7 Tayland 9,9 Almanya 8,7 Çin 6,2 (Türkiye 0,4)	İtalya 0 Belçika 0 Tayland 18,3 Almanya 0 Çin 18,3 (Türkiye 11,2)
12	Sebzeler	0702	Domates (taze/soğutulmuş)	320,7	0,8	303,1	4	-40,1	0,4	İspanya 39,1 Belçika 20,5 Fas 12,6 Fransa 11,2 Almanya 4,9 (Türkiye 0,3)	İspanya 0 Belçika 0 Fas 19,4 Fransa 0 Almanya 0 (Türkiye 15,9)
13	Hububat	1904	Hububat veya hububat ürünlerinin kabartılması veya kavrulması suretiyle elde edilen gıda mamülleri	265,0	1,9	176,6	4	-3	5,7	Belçika 40,2 Almanya 23,6 İngiltere 11,3 Fransa 4,9 Polonya 4,9 (Türkiye 0,7)	Belçika 0 Almanya 0 İngiltere 0 Fransa 0 Polonya 0 (Türkiye 11,7)
14	Domates Salçası	2002	Domates (sirke/asetik asitten başka usullerle hazırlanmış veya konserve edilmiş)	163,6	2,5	189,0	4	-0,9	-2,3	İtalya 40,5 İspanya 23,1 ABD 12,6 Almanya 10 Portekiz 2,3 (Türkiye 1,6)	İtalya 0 İspanya 0 ABD 14,4 Almanya 0 Portekiz 0 (Türkiye 14,4)

15	Konserve Meyve Sebze	2007	Reçel, jöle, marmelat, meyve püresi ve pastları (pişirilerek hazırlanmış)	138,6	17,0	219,3	5	2,6	-3,5	Almanya 18,6 Belçika 16,8 Türkiye 12,3 Fransa 11,5 İtalya 5,8	Almanya 0 Belçika 0 Türkiye 5,6 Fransa 0 İtalya 0
----	----------------------------	------	--	-------	------	-------	---	-----	------	--	--

Kaynak: T.C. Ticaret Bakanlığı

COVID 19 GELİŞMELERİ

Hollanda Hükümeti tarafından 16 Mart 2020 tarihinde alınan önlemlerle, okullar, kreşler, bar, restoran veya lokanta gibi yiyecek ve içecek satış yerleri (otel hariç olmak üzere) ile spor ve fitness kulüpleri 6 Nisan Pazartesi gününe kadar kapalı, marketler açık olacaktır. 100 kişiden fazla katılım olan toplantılar tüm Hollanda'da iptal edilmiştir. Müzeler, konser salonları, tiyatrolar ve spor kulüpleri ile spor müsabakaları bu uygulamaya dahildir.

Çin Halk Cumhuriyeti, Hong Kong, Güney Kore, İtalya ve İran'da bulunan kişilerin Hollanda'ya girişleri yasaklanmıştır. Hollanda Dışişleri Bakanlığının seyahat önerileri bağlayıcı olmamakla birlikte, Çin, Kolombiya, Filipinler, Hindistan, İran, İsrail, İtalya, Kuveyt, Fas, Avusturya, İspanya, Surinam, Çek Cumhuriyeti, Türkiye, ABD, Vietnam, Güney Kore'ye seyahatler tavsiye edilmemektedir. Bu ülkelere geçici bir süreliğine uçuşlar bulunmamaktadır. Amerika, Hollanda'dan gelen uçakları kabul etmemektedir (18.03.2020).

TIR giriş-çıkışları açısından Hollanda'nın ülkenin tamamını kapsayacak bir seyahat kısıtlaması bulunmamaktadır (Kaynak: UND, 10.03.2020).

AB çerçevesinde alınan 2020/402 karar doğrultusunda Hollanda ve Avrupa'dan kişisel koruyucu ürünlerin ihracatı 9 Nisan 2020 tarihinden itibaren yasaklanmış olup, ihracatını gerçekleştirmek isteyen firmaların ön izin almaları gerekmektedir. Maske, koruyucu kıyafet ve tulum, eldiven ve benzeri ürünlerin ihracatı, iç pazar talebine yetebilmek için yasaklanmıştır.

Korona virüsü sebebiyle Hollanda sağlık sektörü tıbbi kapasite sorunu ve kişisel koruyucu yetersizliği ile karşılaşmaktadır ve bu sebepten dolayı Gümrük İdaresi tarafından bazı şartlar altında kişisel koruyucuların ithalatında gümrük vergisi muafiyeti uygulanmaktadır. FFP1, FFP2, FFP3 maskeleri, koruyucu ceketler, gözlükler, önlükler, cerrahi maskeler, eldivenler ve diyagnostik testlerin Hollanda'ya girişinde 1186/2009 sayılı mevzuatının 74 - 80 inci maddelerince devlet kurumları, hayırseverlik kurumları, hastane ve yardım kurumları tarafından ithal edilmesi şartında gümrük vergileri uygulanmamaktadır. Gümrük idaresi tarafından hayırseverlik kurumu olarak yalnızca 'Hollanda Kızıl Haç' ve 'Leger des Heils' kabul edilmektedir. Adı geçen ürünlerin ülkeye girmesi durumunda ücretsiz olarak virüs mağdurları ve sağlık çalışanlarına verilmesi gerekmektedir <https://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/berichten/nieuws/douane/perso onlijke-beschermingsmiddelen-vrijstelling-douanerechten-bij-invoer-update> (21.04.2020).

Ülkede Haziran'a kadar olan etkinlik yasağı 1 Eylül'e kadar uzatılmıştır. Bunun dışında mevcut tüm önlemler (1,5 metre kuralı, evden çalışma, sadece zorunlu hallerde dışarı çıkma gibi) 20 Mayıs'a kadar uzatılmıştır. 11 Mayıs'tan itibaren tüm ilköğretim okulları, orta öğretim ise 1 Haziran'da yeniden eğitime başlayacaktır. 12-18 yaş arası çocuklar 28 Nisan'dan itibaren dışarıda spor yapabileceklerdir. Hollanda'da özel sektör kepenk açabilmek için Başbakan Rutte'nin 1,5 metre kuralını ileri sürmesi üzerine kuralı nasıl uygulayabileceklerini çalışmaya başlamıştır (22.04.2020).

COVID-19 sebebiyle ortaya çıkan istihdam sorununa yönelik olarak Hollanda'da işveren ve iş arayanları biraraya getirmek amacıyla; işveren organizasyonları, belediyeler, sendikalar ve merkez yönetimin işbirliği altında 'NLWerktDoor' (NLÇalışmayaDevam) platformu kurulmuştur. Mart ayının sonunda işsizlik maaşlarını sağlayan kamu istihdam kurumu UWV'ye 250.000 işsizlik başvurusu yapılmış olup, Şubat ayına göre bu rakam ortalama 100.000 artmıştır. COVID-19 (KOVİD-19) nedeniyle bazı branşlarda işler durmakta, bazı branşlarda ise artmakta olup, personel ihtiyacı doğabilmektedir. Bu kapsamda "NLÇalışmayaDevam" platformu, arz ve talebi bir araya getirmekte, böylelikle Hollanda'da iş gücünü kontrol altına alarak, ihtiyacı olan sektörlerle, işsizliğin hakim olduğu sektörlerden personel akışı sağlanabilmektedir. Özellikle sağlık, lojistik ve tarım sektörlerine istihdam yaratılmakta olduğu görülmektedir (<https://nlwerktdoor.nl/>) (24.04.2020).

Hollanda'da maske kullanımı toplu taşıma araçlarında 1 Haziran 2020 tarihinden itibaren mecbur kılınacağı açıklanmıştır (08.05.2020).

13.05.2020 tarihinde Hollanda Hükümeti tarafından yapılan açıklamaya göre, 25 Mayıs – 1 Eylül 2020 tarihleri arasında maskelere KDV uygulanmayacaktır. Şuan için %21 oranında KDV uygulanmakta olup, bahsedilen tarihler arasında maskelerin %0 KDV oranı ile satışa sunulacağı bildirilmektedir. Söz konusu uygulama tıbbi ve tıbbi olmaya her türlü maske için geçerli olacaktır.

Ülkeler Tarafından Uygulanan COVID-19 (KOVİD-19) Geçici Ticaret Önlemleri İçin: <https://www.macmap.org/en/covid19> (ITC-Market Access Map/COVID-19 Temporary Trade Measures)

Ekonomik Destekler

Hollanda Hükümeti tarafından 17 Mart 2020 tarihi itibarıyla salgının ekonomik kayıplarını önlemek açısından olağanüstü ekonomik önlemleri içeren bir paket açıklanmıştır. Bu Paket içerisinde yer alan önlemler kısaca:

- Çalışma saatlerinin azaltılmasına yönelik tedbirler
- Kobielerin kredilerinin desteklenmesi veya bankalarca ertelenmesi
- Kobi kredi kefaletlerinde devlet desteğinin %50 den %75 e çıkarılması (azami 1 yıl)
- İşletmeler için acil danışma hattı (0800-2117)
- Likitide problemi yaşayan işletmeler için Vergi ve Gümrük Otoritesine yazılı başvuru ile gelir ve kurumlar vergilerinin ödenmesinde erteleme
- Vergi ödemelerine yönelik cezaların ertelenmesi veya iptali

Hollanda Sağlık Sigortacılar Birliği (Zorgverzekeraars Nederland – ZN) tarafından 1 Mayıs 2020 tarihinden itibaren coronavirus'ü (koronavirüsü) ve hastaneler dışında hizmet veren sağlık kurumlarına maddi yardım sağlanacaktır. Yardım kapsamında serbest dış hekimleri, loğusa bakım hizmetleri, fizyoterapi merkezleri ve ergoterapi merkezleri gibi serbest işletmeler başvuruda bulunabilecekleri açıklanmıştır. COVID-19 sebebiyle bahsedilen serbest kliniklerin geliri azalmış olup, yardımla birlikte personel maaşı ve birim kiralari gibi sabit maliyetlerin karşılanmasıyla birlikte bahsedilen sağlık hizmetleri veren kliniklerin iflas etmeleri önlenmektedir.

13.05.2020 Tarihinde Hollanda Hükümeti tarafından yapılan açıklamaya göre, 25 Mayıs – 1 Eylül 2020 tarihleri arasında maskelere KDV uygulanmayacaktır. Şuan için %21 oranında KDV uygulanmakta olup, bahsedilen tarihler arasında maskelerin %0 KDV oranı ile satışa sunulacağı bildirilmektedir. Söz konusu uygulama tıbbi ve tıbbi olmaya her türlü maske için geçerli olacaktır.

COVID-19 salgını nedeniyle Hollanda Hükümeti tarafından alınan ekonomik önlemlere bir yenisi daha eklenmiş, AB, AEA veya İsviçre'de ikamet eden ve Hollanda sınırları içinde işletmeleri olan iş insanlarına kredi imkanı sağlanmıştır. Bu imkandan çerçevesinde, COVID-19 nedeniyle finansal zorluk yaşayan sınır işletmeleri, sınır belediyesi olan Maastricht Belediyesine başvuruda bulunmaları gerekmektedir. Alınan bu imkanla azami olarak € 10.157 Avro kredi sağlanacağı, %2 faiz uygulanacağı ve üç yıllık geri ödeme süresi tanınacağı

Hükümet tarafından yayımlanmıştır. Söz konusu uygulama yalnızca Hollanda'da bulunan işletmeler için geçerli olup, Hollanda'da ikamet edip yurt dışında firmaları olan işletmeciler için kullanıma açık değildir (19.05.2020).

Hollanda'da COVID-19 nedeniyle faaliyetlerinde azalma ve gelir kaybı yaşayan küçük işletmeler için Mart ayında alınan tedbirler kapsamında işletmelere verilen gelir yardımı verilmektedir (TOGS uygulaması). TOGS uygulaması kapsamında yeme-içme işletmeleri, horeca tedariği sağlayan firmalar, kuaför ve güzellik salonları gibi küçük boy işletmelere tek sefere mahsus 4.000 Avroluk ödenek sağlanmaktadır. Bu bağlamda, 27 Mart – 9 Haziran 2020 tarihleri arasında yapılan başvurular neticesinde 200.000 işletmeye yardım sağlanmış olup, toplam 790 milyon Avro civarında ödemeler gerçekleştirilmiştir. Söz konusu ödenek için işletmeler tarafından 26 Haziran 2020 tarihine kadar başvurular yapılabilecektir (15.06.2020).

COVID-19 salgınının sosyal ve ekonomik alanlarda etkisinin hissedilmeye başladığı Mart ayından itibaren Hollanda hükümeti tarafından ekonomiyi destekleme amacıyla alınan tedbirler kapsamında işletmelere vergi ödemelerinde erteleme imkanı sunulmaktadır. Bahse konu ertelemeler KDV, gelir vergisi, kurumlar vergisi vb. vergilerden oluşmaktadır ve 1 Ekim 2020 tarihine kadar ertelemek mümkün bulunmaktadır. 1 Ekim tarihi sonrasında ise vergi dairesi ile ödeme anlaşması yapılabilmektedir. Güncel değerlendirmelere göre, ortalama 185.000 firma vergi erteleme başvurusunda bulunmuş olup, toplam 10 milyar Avro'nun üzerinde vergi ödemesi ertelenmiştir. KDV'de 4 milyar € erteleme, Kurumlar Vergisi'nde 1,5 milyar € erteleme, Gelir Vergisi'nde 4 milyar € erteleme, Sosyal Primler'de 700 milyon € erteleme (19.06.2020).

Geleceğe Dönük Beklentiler

Fuar ve organizasyon iptalleri dışında uluslararası mal ve hizmet ticaretine ilişkin bir düzenleme henüz alınmamıştır. Öte yandan, Rotterdam limanının işlem hacminde 2020 ilk çeyreği için %0,7 azalış beklenmektedir.

Hollanda Ekonomi Politikaları Analiz Bürosu (CPB), 2020 ve 2021 yıllarında coronavirus (koronavirüs) salgınının olası ekonomik etkisini özetlemek için 26 Mart 2020 tarihi itibarıyla dört senaryo üzerinden bir analiz çalışması yapmıştır. Senaryolar, fiziksel izolasyon kısıtlamalarının süresi ve ekonomik etkilerinin ciddiyeti dikkate alınarak tasarlanmış ve toplam 4 senaryo hazırlanmıştır. Tüm senaryolar durgunluk ile sonuçlanmakta ve bu senaryolara göre Hollanda GSYİH'sında 2020'de %1,2 ile %7,7 arasında azalma tahmin edilmektedir.

En ılımlı senaryoda Hollanda ekonomisi 2020 yılının üçüncü çeyreğinde (erken) toparlanırken, en ağır senaryoda finans sektörünü de kapsayacak şekilde sorunların genişleyeceği ve durumun kötüleşmeye devam edeceği öngörülmüştür. En ağır senaryoda krizin etkilerinin 2021 yılında devam etmesi, toparlanmanın 2021 yılı üçüncü çeyreğinde başlaması ve GSYİH'nın 2021'de %2,7 azalması öngörülmektedir. Bütün senaryolarda etkinin 2008-2009 krizine kıyasla daha kapsamlı ve olumsuz olacağı tahmin edilmektedir (27.03.2020).

Hollanda'da Bakanlar Kurulu tarafından 2020 yılı için ortalama 92 milyar Avro'luk bütçe açığı beklenmektedir. Bu rakam gayri safi yurtiçi hasılanın %11,8 oranına tekabül etmektedir. Avrupa Birliği kapsamında üyelerin bütçe açığı GSYH'ya oranla en fazla %3 oranında olması gerekirken, bu yıl virüsten kaynaklı olarak AB bu oranı esnekletmektedir. Hollanda'da virüsle mücadele kapsamında alınan ekonomi destek paketi, vergi gelirinde azalma ve vergi ödemelerinde ertelemelerden dolayı bütçe açığı oluşmaktadır. Virüsün maliyetinin Hollanda devleti için toplam 35-45 milyar Avro arası olarak beklenmektedir. Finans Bakanı Hoekstra devlet borcunun GSYH'nın %65 oranında olacağını tahmin ettiklerini ifade etmiştir (24.04.2020).

Hollanda Merkez Bankası, Hollanda ekonomisinde derin bir durgunluğun kaçınılmaz olduğuna işaret ederek, ekonominin 2020'de %6,4 oranında küçülme ile Ülke tarihinin en düşük seviyesine ulaşabileceği ihtimaline dikkat çekmiştir. IMF ise açık Hollanda ekonomisinde %7,5 oranında bir küçülme gerçekleşeceğini beklemektedir. OECD, IMF ile aynı doğrultuda olmakla birlikte daha karamsar bir tahminle birçok ülkede ekonomik faaliyetin %20 ila %30 oranında düştüğü bir ortamda Hollanda ekonomisinin 2020 yılında %8, yeni bir salgın durumunda ise %10 oranında daralması beklentisini paylaşmaktadır (12.06.2020).

KAYNAKÇA

1. ITC TRADEMAP: <https://www.trademap.org/Index.aspx>
2. T.C. TİCARET BAKANLIĞI
3. TÜRKİYE İHRACATÇILAR MECLİSİ

YASAL UYARI: Bu rapor Birliğimiz uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Birliğimiz hiçbir şekilde sorumlu tutulamaz. Birliğimizin yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.